

Башкортостан Республикаһы Сибай калаһы кала округы
Муниципаль мәктәпкәсә белем биреү бюджет учреждениеһы
Бала үстөрөү үзәге “Курай” балалар баксаһы

Расдайым:

Балалар баксаһы мөдире

Аргимбаева А.Ф.

№ 128 бойорок. 31.08.2020.

«КУРАЙ» БАЛАЛАР БАКСАҺЫНЫҢ КОМПЛЕКСЛЫ – ТЕМАТИК ЭШ ПЛАНЫ

КОМПЛЕКСЛЫ – ТЕМАТИК ПЛАН

Кескэйзэр төркөмө

Тема	Тәкдим ителгән үткәреү вакыты	Эш йөкмәткеһе	Ойоштороу формалары	Йөмгәклау саралары варианттары
Һаумы Баксам! Хәүефһезлек мәктәбе	Сентябрьның тәүге ике азнаһы	Һәр баланың кәрәклеген формалаштырыу. Балалар баксаһының традициялары һәм балалардың төркөмдә хокуктары һәм йөкләмәлре менән таныштырыу. Балалар баксаһына килеү менән шатлык тойғолары тәрбиәләү.. иң яқын социаль объект буларак балалар баксаһы менән таныштырыуы дауам итеү: балалар баксаһында эшләүселәр һөнәрзәре (тәрбиәсе, кесе тәрбиәсе, музыка етәксеһе, табиғ, урам һөперөүсе),	Уйын күнегеүзәре, шатлык минуттары, театр эшмәкәрлеге, нәфис әзәбиәт укыу, табиғи белем биреү эшмәкәрлеге,бағышһүрәттәр карау. Уйын ситуациялары, балалар баксаһы буйлап экскурсиялар, дидактик уйындар, түңәрәк уйындар, максатлы прогулкалар	Балалар катнашлығында күңел асыу саралары. Балалар байрам әзерләүзә катнашмайзар, әммә байрамда актив катнашыусылар.

		предметлы донъя, балалар баксаһында үз – үзенде тотоу кағизэләре, үз тиҫтерзәре менән үз – ара мөнәсәбәт. Балалар араһында дуҫтарса мөғәлләмәт формалаштырыу .(коллектив һәм художестволы эшмәкәрлек, бергә уйындар, дуҫлык тураһында йырзар).Балаларҙың тормош хәүефһезлеге буйынса саралар үткәреү (юл кағизэләре менән таныштырыу, кешеләр менән аралашыу, янғын хәүефһезлегенә һ.б.)		
Көҙһылыу	3-4 азналар	Балаларҙы көзгө тәбиғәт менән таныштырыу. Экологик үҙаң нигеҙҙәре	Нәфис әҙәбиәт укыу, карта, глобустар карау, тәрбиәсенә тыуған яҡ, тәбиғәт тураһында һөйләүҙәре. Тәбиғәткә бәйлә	Фотокүргәзмә “Алтын көз” көзгә бәйлә халыҡ йолаларын күрһәтәүсе

		үстөрөү, тәбиғәт объекттарына карата һаксыл караш тәрбиәләү , тәбиғәтте эстетик тойомлау формалаштырыу, тыуған якка карата һөйөү тәрбиәләү. Башкорт халкының тәбиғәт менән бәйлә йолалары менән таныштырыу.Йәнлә һәм йәнһез тәбиғәттең үз – ара бәйләнеше тураһында төшөнсәләр биреү.	йолалар тураһында мәғлүмәттәр биреү.. дидактик уйындар “Кәрзинкәндә нимә бар?”, “Көз билдәләрен әйт”, “Бул кайсаҡ була?”” һ.б. Видеофильмдар, фотоһүрәттәр, бағышһүрәттәр карау.	байрамдар «Сәмбөлә килдә безгә»
Минәң ғаиләм	Октябрь 1 азна	Сәләмәт тормош рәүешә буйынса башланғыс төшөнсәләр биреү. Үз – үзәндә тәрбиәләү буйынса гигиеник күнекмәләр формалаштырыу. Гендер тәрбиәһә буйынса күзаллаузар үстөрөү. Үзенәң ғаилә ағзалары	Әңгәмәләр. Фотоһүрәттәр карау. Сюжетлы һүрәттәр буйынса һөйләшеүзәр.Сюжетлы – роллә уйындар “Ғаилә”, “Әсәйзәр һәм кыззар”. Нәфис әзәбиәт укыу. Диактик уйындар уйнау. Альбомдар карау. Йырзар тыңлау һәм өйрәнәү.	Күргәзмә “Минәң ғаиләм” Байрам “Без – дуҫ ғаилә”

		буйынса балалардың белемдерен нығытыу.		
Мин Сибайза йәшәйем	Октябрь 2- 4 азналар	Балаларҙы үзәренәң йорттарында булған әйберҙәр, йорт йыһаздары, конкуреш приборҙары менән таныштырыу. Тыуған кала менән таныштырыу: уның исеме, төп истәлектә уриндары. Транспорт төрҙәре менән таныштырыу, элементар юл кағизәләре менән таныштырыу. Кала кешеләре һөнәрҙәре менән таныштырыу:, һатыусы, сәс кыркыусы, шофер, автобус йөрөтөүсә	Сюжетлы – ролле уйындар “Автобус”, “Шофер”, “Юл хеҙмәте”, “Больница”, “Бәҙрахана”. Дидактик уйындар “Был нимә?”, “Айырып һал”, “Был ниндәй транспорт төрө”, “Һинәң әсәйең кем булып әшләй” һ.б. Уйын ситуациялары. Хәрәкәтле уйындар. Экскурсиялар. Максатлы прогулкалар.	Балалар баһаһы буйынса дөйөм фотокүргәзмә “Минәң яраткан калам”.

Без – дуc балалар	Ноябрь азналар	1-2	Без йәшәгән ерзең халкы, уларзың бер – береһе менән дуc булыузары, татыу йәшәүзәре тураһында тәү төшөнсөлөр биреү. Тыуған яктың тәбиғәте, уның матурлығы тураһында аңлатмалар биреү. Безгә якын тәбиғәт комарткыһы “Ғәзелшә” шарлауғы менән таныштырыу. балаларзы тыуған яғы менән ғорурланыу тойғоһо тәрбиәләү.	Дидактик уйындар “Минең ғаиләм”, “Минең дуcтарым”, “Был нимәнәң өлөшө”, “Тәбғәттә үз – үзенде тотоу”, “Һөйләү буйынса таны” һ.б. Сюжетлы – ролле уйындар “Минең ғаиләм, “Безгә кунактар килде”, “Автобус”, “Тыуған көн” һ.б.	Тематик күнел асыу “Мин – Сибайза йәшәйем”
Әсә күнеле балала	Ноябрь 3-4 азналар		Әсәйгә карата һөйөү, уны һаклау кеүек кешелек сифаттары тәрбиәләү. Әсәйзәрзең һөнәрзәре тураһында тәү мәғлүмәттәр биреү (тәрбиәһе, кесе тәрбиәһе, табип)	Сюжетлы – ролле уйын “Әсәйзәр һәм бәпәйзәр”, уйын ситуациялары, балалар менән ситуатив әңгәмәләр “Назлы һүззәр”, “Әсәйемә нимә бүләк итһәм якшы булыр икән?”, әсәйзәр тураһында шиғырзар укыу, шиғырзар ятлау, ; әсәйзәр тураһында йырзар тыңлау һәм өйрәнәү, бейеүзәр өйрәнәү.	“Минең һөйөклө әсәйем”

Гэлсэр кыш	Декабрь 1-2 азналар	Кыш тураһынад балаларзың белемдәрен кинәйтеү. Кыш көндәре балаларзың хәүефһезлеген һаклау. Ыу һәм боз менән тәжрибәләр яһау һәм балаларзың эзләнеү – тикшеренеү һәләттәрен формалаштырыу. Тәбиғәткә карата һаксыл караш тәрбиәләү. Кышкы тәбиғәт менән һокланыу тойғолары уятыу. Мизгелдәге үзгәрештәрзе күрә белергә өйтәреү: һауа торошо, үсемлектәр, кош – корт һәм йәнлектәр.	Хәрәктәле уйындар. Максатлы прогулкалар. Өңгәмәләр. Нәфис әзәбиәт укыу. Шиғырзар ятлау. Диактик уйындар “Был кайсак була”, “Нимә үзгәрзе”, “Рәссәм нимә эшләп бөтөрмәгән”, “Дауам ит”, “Һүрәткә карап һөйлә” һ.б.	Ата – әсәйзәр менән бергә спорт байрамы “Безгә бергә күңелле”
Хуш киләһең, Яңы Йыл!	Декабрь 3-4 азналар	Яңы йыл – күңелле байрам икәнә тураһында төшөнсәләр биреү, ; ата – әсәләр менән бергә яңы йыл сараларына әзерләнеү,	Шиғырзар ятлау. Нәфис әзәбиәт укыу. Хәрәктәле уйындар уйнау. Кала майзанына максатлы экскурсиялар яһау. Шыршы байрамына уйынсыктар әзерләү. Түңәрәк уйындары өйрәнеү. Йырзар тыңлау һәм	Яңы Йыл иртәлегә

		бүләктәр әзерләү, Яңы Йыл айканлы төрлө теләктәр өйрәтеү. Кыш айзары тураһында төшөмсә биреү. Йылы яктарза нисек Яңы Йыл үткәреүзәре тураһында аңлатмалар биреү.	йырлау. Бейеүзәр өйрәнеү.	
Китап – белем шишмәһе	Ғинуар 2-3 азналар	Китаптар аша белем алыу тураһында төшөмсәләр биреү. Беззең яктың балалар языусылары менән таныштырыу. Китапка карата һаҡсыл караш тәрбиәләү.	Китаптар карау. Бағышһүрәттәр карау. Китапсыҡ эшләү. Нәфис әзәбиәт укыу. Балалар баксаһы китапханаһына экскурсия. Төркөм бүлмәһендә балалар языусылары буйынса китаптар күргәзмәһе ойоштороу. Өлкән төркөм балаларының китапхана мөйөшөндә уйнаузарын күзәтеү.	“Китап – белем шишмәһе”- тематик ойошторолған белем биреү эшмәкәрлеге
Халкым бизәкәре	Ғинуар 4 азна	Балаларға үз халкының йолалары тураһында төшөмсәләр биреү, башкорт халкының йолаларын, традицияларын өйрәнеү. Халыҡ кейеме менән таныштырыу.	Нәфис әзәбиәт укыу (һанашмактар, әйтемдәр, йомактар, әүрәткестәр,)башкорт халыҡ уйынсыҡтары, , бағышһүрәттәр карау, дидактик уйындар “Кыркылған һүрәттәр”, “Шундай укты тап”, программа йөкмәткеһенә ярашлы башкорт халыҡ әкиәттәре укыу һәм инценировка әзрелә	“Милли кейемдәр” – ойошторолған белем биреү эшмәкәрлеге

Минен телем	Февраль 1-2 азналар	Башкорт теленә карата ихтирам тәрбиәләү. Башкортса саф матур итеп һөйләшеү. Якын һәм алыс кәрзәшәтәре, атай – әсәй ягынан башка туғандар тураһында белемдәр нығытыу. Телевизор һәм радио аша башкорт телендә тапшырыулар тураһында балаларға белемдәр биреү.	. Диактик уйындар “Был нимә”, “Нимә әшләй?”, “Айырып һал”, “Ниндәй”, “Әйтеп бөтөр”, “Күрһәт”, “Кыркылған һүрәтте йый”, “Әшләп бөтөр” һ.б. шиғырлар ятлау. Әкиәттәр укуы. Балалар баксаһы музейына экскурсия. Әңгәмәләр үткәреү. Йырлар өйрәнәү.	Әкиәт кисәһе
Ватанды һаклаусылар көнө	Февраль 3-4 азналар	Рәсәй Армияһы тураһында тәүге күзаллаулар формалаштырыу. Ир – егеттәр – тыуған илде һаклаусылар тигән төшөнсә биреү. Ә балалар, карттар, ауырыу кешеләр ярзамға һәм һаклауға мохтаж икәндәрен аңлатыу. Ватанға һөйөү тәрбиәләү.	Сюжетлы – ролле уйын “Ғаилә”; ситуатив әңгәмәләр, байрам тураһында һөйләшеүләр; Һуғыш уйынсыктарын карау, хәрби форма һүрәттәрен карау, сюжетлы һүрәттәр карау, фотоһүрәттәр, иллюстрациялар карау; тема буйынса нәфис әзәбиәт укуы; шиғырлар ятлау; атайларға, олатайларға бүләктәр әзерләү); йырлар тыңлау һәм өйрәнәү	Фотокүргәзмә “Минен атайым – ил һаксыһы”

Минен эсәйем	Март 1-2 азна	Әсәйзәр менән ғорурланыу. Улар тураһында кайғыртыу тойғолары тәрбиәләү. Әсәй һөнәрҙәре (аш бешерә, кер йыуа, бала карай һ.б.) тураһында белемдәр нығытыу.	Сюжетлы – ролле уйындар “Әсәйзәр һәм кыzzар”; дидактик уйындар “Кем нимә эшләй”; байрам тураһында әңгәмәләр; һүрәттәр карау; нәфис әзәбиәт укыу; шиғырҙар ятлау; бүләктәр әзерләү, уйындар , йырҙар өйрәнәү.	Иртәлек. Фотокүргәзмә “Минен һөйөклө әсәйем”
Яз етте	Март 3-4 азналар	Яз тураһында балаларҙың белемдәрен киңәйтеү. Йәнле һәм йәнһез тәбиғәт араһындағы ябай бәйләнештәрҙе күрә белергә өйрәтеү. Сезон буйынса күзәтә белеү. Тәбиғәттә тормош хәүефһезлегә һаҡлау кағизәләрен өйрәнәүҙе дауам итеү. Тәбиғәттә үз – үҙеңде тоту кағизәләрен өйрәнәү. Элементарь экологик тәрбиә биреү. Баксала язғы эштәр	Иллюстрациялар карау; дидактик уйындар; тәрбиәсенең хикәйәләре, сюжетлы – ролле уйындар “Бөзрәхәна!», “Балалар баксаһы” бүлмә гөлдәрен күзәтеү; әңгәмәләр “Безҙең майҙансыкта сәскәләр үсте”, «Без бөжәктәрҙән куркмайбыз»; нәфис әзәбиәт укыу	Һүрәттәр күргәзмәһе

		тураһында белемдәр формалаштырыу. Балалар баксаһы территорияһында үсемлектәрҙе , сәскәләрҙе тәрбиәләргә өйрәтеү.		
Һау – сәләмәт үсәбез	Апрель 1-2 азналар	Һау – сәләмәт тормош рәүешә тураһында тәү төшөнсәләр формалаштырыу	Уйын – тәжрибәләр (һабын, теш щеткаһы, салфеткалар һәм һыу) Нәфис әҙәбиәт уҡыу. Хәрәкәтләр уйындар. Уйын ситуациялары (кеше ауырыһа, үҙен нисек тоя?; Һау булыу яҡшымы, әллә ауырыммы?; Кеше ауырымаһын өсөн нимә эшләргә кәрәк?; Үстәрәүсә уйындар «Һаулыҡ пирамидаһы», «Аскорбинка һәм уның дуҫтары» һ.б.	Һаулыҡ көнө. Ата – әсәләр менән бергә һаулыҡ байрамы
Безҙең йәшәгән урын	Апрель 3-4 азналар	Тыуған ил, тыуған ер тураһында балаларҙың күзаллауҙарын үстәрәү. Сибай калаһының иҫтәлектә урындары менән таныштырыуҙы дауам итеү, үз тыуған еренә карата ғорурланыу тойғоһо	Балалар баксаһына яҡын өйҙәрҙә күзәтеү. Балалар баксаһы территорияһы буйлап экскурсия, урам һеперәүсә эшен һәм тәрбиәселәрҙең эшен күзәтеү. кала урамдарын һәм иҫтәлектә урындарҙы һүрәтләгән картиналар карау. Нәфис әҙәбиәт уҡыу. Үткән транспортты һәм кешеләрҙе күзәтеү	“Минең баксам” – балалар эштәрәнән күргәзмә

		тәрбиләү		
Тыуған яктың тәбиғте	Май 1-2 азналар	Патриотик тәрбиә биреү. Тыуған илгә һөйөү тәрбиәләү. Тыуған як тәбиғәте тураһында төшөнсөлөр биреү.	Тыуған яктың коштары, йәнлектәре, үсемлектәре тураһында нәфис әзәбиәт укуы. Иллюстрациялар карау, йырзар тыңлау һәм өйрәнеү. Тәбиғәт тураһында нәфис әзәбиәт өйрәнеү. Дидактик уйындар. Һүрәттәр карау.	Балалар эштәренән күргәзмә. Экологик һукумак буйлап сәйәхәт.
Йомғаклау. Без нимәгә өйрәндек?	3-4 азналар			Йомғаклау саралары

Уртансылар төркөмө . Якынса комплекслы – тематик план

Тема	Тәкдим ителгән үткәреү вақыты	Эш йөкмәткеһе	Ойоштороу формалары	Йомғаклау саралары варианттары
Белем илендә. Хәүефһезлек мәктәбе.	Сентябрь 1-2 азналар	Балаларзың мәктәпкә карата кызыкһыныузарын үстәреү, китапка һөйөү тәрбиәләү. Балалар араһында бере – береһенә карата душлык мәнәсәбәттәре формалаштырыу.Балалар	Сюжетлы ролле уйындар “Больница”, “Балалар баксаһы” һ.б. тема буйынса әңгәмәләр. Гимнастик күнегеүзәр (күззәргә), хәрәктле уйындар. Нәфис әзәбиәт укуы. Шиғырзар ятлау; йырзар тыңлау һәм өйрәнеү; Тәрбиәселәрзең әшен күзәтеү.Дидактик уйындар.	Күнел асыу сараһы “Белем иленә сәйәхәт”

		баксаһы менән таныштырыуы дауам итеү (балалардың иғтибарын балалар баксаһындағы үзгәрештәргә йәлеп итеү). Балалар баксаһы хезмәткәрҙәре һөнәрҙәре тураһында белемдәрен киңәйтеү (тәрбиәсе, тәрбиәсе ярҙамсыһы, табиб, урам һөпәрөсө, ашһаҡһы һ.б.) Йәш үҙенсәлектәренә ярашлы балалардың тормош хәүефһезлегенә буйынса саралар үткәрәү.	Иллюстрациялар, һүрәттәр ҡарау. Йомактар һисеү. .Юл хәүефһезлегенә, янғын хәүефһезлегенә буйынса күнел аһу саралары.	
“Сөмбөлә килде безгә”	Сентябрь 3-4 азналар	Балалардың күз тураһында белемдәрен киңәйтеү. Йәнле һәм тәбиғәт күренештәре араһындағы бәйләнеште күрә белеүен формалаштырыу (көндәр һуыта, күбәләктә юк булды,	Нәфис әҙәбиәт уҡуы. Шиғырҙар ятлау, йомактар һисеү, күз билдәләре буйынса халыҡ әйтемдәрен өйрәнәү.Йәшелсә – емештәр тураһында йомактар уйлап сығарыу. дидактик уйындар “Был һиндәй йәшелсә”, “Айрып һал”, “Серле моҡсай”, “Бөжәк һисемен ата”,	Иртәлек “Сөмөлә килде безгә” Балалар эштәренән күргәзмә “Алтын күз”

		сәскәләр һулыны һ б.) сезон буйынса күзәтеүҙәр ойштороу. Ауыл хужалығы һөнәрҙәре тураһында балаларҙың белемдәрен арттырыу. Баҫыуҙа үскән башаклы үсемлектәр менән таныштырыу. Йәшелсәләр һәм емештәр тураһында белемдәрен байытыу (экзотик һәм урындағы). Тәбиғәттә хәүефһезлек һаклау буйынса күзаллауҙарын киңәйтеү. Тәбиғәتكә карата һаксыл караш тәрбиәләү. Элементар экологик күззалауҙар формалаштырыу.	“Тәбиғәттә үз – үҙеңде тоа бел” һ б. Саф һаула күзәтеүҙәр. Иллюстрациялар карау. Видеофильмдар, слайдтар карау (ауыл хужалығы эштәре буйынса). Экологик һукмак буйынса сәйәхәт. Түһәрәк уйындары уйнау, йырҙар өйрәнеү. Көзгө тәбиғәتكә экскурсия.	
Сибайым – тыуған калам	Октябрь 1-2 азналар	Тыуған кала менән таныштырыуҙы дауам итеү. Тыуған якка һөйөү тәрбиәләү. Транспорт	Балалар бакһаһын уратып алған социаль объекттарға экскурсиялар. Сюжетлы – роле уйындар “Транспорт”, “Бөзрәһана”, “Больница”, “Полиция”, “Магазин” һ.б.	Иртәлек “Сибайым – тыуған калам, йыр мондо һинән алам”.

		төрзөре һәм уның тэгәйенләнеше тураһында белемдәрен киңәйтеү. Юл кағизэләрен өйрәтеү. Калала үз – үзенде тороу кағизэләре тураһында белемдәр арттырыу. Кала кешеләре һөнәрзәре менән таныштырыузы дауам итеү. Сибай калаһында йәшәүсе арзаклы шәхестәр менән таныштырыу.. Сибай калаһының йәмғәт биналары һәм уларзың тэгәйенләнеше менән таныштырыу.	тәбиғәт пейзажын һүрәләгән картиналар, иллюстрациялар карау. Арзаклы шәхестәрҙең портреттарын карау. Әңгәмәләр ойоштороу. Дидактик уйындар “Был ниндәй флаг”, “Был ниндәй транспорт””Был ниндәй үсемлектен япрағы” һ.б. Тыуған як тураһында нәфис әҙәбиәт укыу, шиғырҙар ятлау. Башкортостан картаһы менән эш. Энциклопедиялар карау.	
Минәң тыуған илем	Октябрь 3-4 азналар	Балалрға “Бәләкәй тыуған ил” төшөнсәһен һендерәү. Башкортостандың зур	Сюжетлы – ролле уйындар “Транспорт”, “Ғаилә”, “Бөҙрахана”, “Магазин”. Тыуған ил тураһында нәфис әҙәбиәт	Тематик белем биреү эшмәкәрлегә “Башкортостан –

		калалары менән (өфө, Стәрлетамак, Бөрө , Салауат)таныштырыу. Тыуған ил, уның тарихы һәм мәзәниәте тураһында тәүге күзаллауларын формалаштырыу. Башкортостанда йәшәгән халыктар, уларҙың теле, мәзәниәте тураһында башланғыс төшөнсәләр биреү. Тыуған якта үскән үсемлектәре менән таныштырыу. тыуған якта йәшәүсә йәнлектәр, коштар тураһындағы белемдәрен тәрәнәйтеү.	уку, шиғырҙар өйрәнеү, мәкәлдәр, әйтемдәр өйрәнеү. Башкортостандағы арзаклы балалар яҙыусыһы менән танышыу. Башкортостан картаһы менән эш. Энциклопедиялар карау. Иллюстрациялар, фотоһүрәттәр , открыткалар карау. Тыуған ил тураһында йырҙар өйрәнеү, уйындар уйнау. Языусыларҙың портреттарын карау. Экскурсиялар. Гербарийҙар әҙерләү. Дидактик уйындар.	нурлы ил”. Балалар эштәренән күргәзмә “Тыуған яҡ тәбиғәте ”
Икмәк – дәүләт байлығы	Ноябрь 1-2 азналар	Балаларҙы баһыуҙа үскән башаклы үсемлектәр (бойҙай, һоло, арпа) һәм уларҙан төрлө азыктар әҙерләү тураһында	Сюжетлы – ролле уйындар “Магазин”, “Транспорт”, “Ырҙында”, “Элеватор ” һ.б. дидактик уйындар “Нимә бешерзем”, “Икмәк бешерер өсөн нимә кәрәк”, “Икмәк нисек өстәлгә килә?”,	Тематик проект эше “Икмәк – йәшәү сығанағы”.

		балаларға белемдәр биреү. Ауыл хужалығы эшсәндәрәнең профессиялары тураһында балалардың белемдәрен киңәйтеү.Элементар экогоек күзаллаузар үстереүзе дауам итеү. Башкорт милли аштары менән таныштырыузы дауам итеү (курмас, талкан, һалма, бишбармак һ.б.)Болонда, туғайза үскән үсемлектәр тураһында балалардың белемдәрен арттырыу.	“Үсемлекте атап әйт”, “Өлөштәрен әйт” һ.б. Нәфис әзәбиәт укыу. Шиғырзар өйрәнәү. Йырзар тыңлау., өйрәнәү. Түңәрәк уйындары уйнау. Уйын ситуациялары булдырыу. Әңгәмәләр. Иллюстрациялар карау. Музейгә экскурсия. Ата – әсәләр менән бергә милли аштар күргәзмәһе әзерләү. Икмәк магазинына экскурсия.	
Минәң әсәйем	Ноябрь 3-4 азналар	Әсәйзәрзән һөнәрәзрә тураһында балалардың белемдәрен киңәйтеү (тапиб, һатыусы, ашнаксы, укытыусы, сәс киҫеүсе, хат	Сюжетлы – ролле уйындар “Ғаилә”, “Магазин”, “Бөзрәхәна”, “Больница”. Диактик уйындар “Был предмет кемгә кәрәк”, “Һатыусы булам тиһәң”, “Айырып һал”, “Ярай- ярамай”, “Һүззәр	Һаулыҡ байрамы “Әсәйзәр менән бергә”

		ташыусы).уларзың эш коралдары тураһында балаларзың белемдәрен киңәйтеү. Әсәйзәргә карата һөйөү тәрбиәләү. Уларға карата хәсәтрәкле караш үстәреү. Баланың әсәй өсөн ярзамсы икәнән аңлатыу эштәне дауам итеү. Экскурсиялар вақытында тормош хәүефһезлеген һаклау кағизәләрен нығытыу. Балаларға халык мәкәлдәре , канатлы һүзәре тураһында белемдәр биреү.	тезмәһе”, “Назлы һүзәр” һ.б. Нәфис әзәбиәт укыу. Уйындар өйрәнәү. Йырзар тыңлау һәм өйрәнәү. Фотоһүрәттәр карау. Фотоальбомдар әзерләү. Шәфкәт туташтары бүлмәһенә экскурсия. Аш- һыу бүлмәһенә экскурсия. Ситауциялы һөйләшеүзәр. Максатлы прогулкалар. Тәрбиә буйынса мәкәлдәр, халык һүзәре өйрәнәү.	
Гәлсәр кыш.	Декабрь 1-2 азналар	Кыш тураһында балаларзың белемдәрен киңәйтеү. һауа торошон билдәләү һәм аңлата белергә өйрәтеү. һауа торошо тураһында халык һынамыштары менән таныштырыу. Йыл	Сюжетлы – ролле уйындар “Ғаилә”, “Больница”, “Почта”, “Магазин” һ.б. Диактик уйындар “Был кайсак була”, “Һүрәткә карап һөйләйбәз”, “Кыш билдәләрен әйт”, “Мнемотаблица менә эш”, “Экологик пирамида”, “Тукланыу сылбыры”, “Юл кағизәләре”,	Балалар эштәренән күргәзмә “Гәлсәр кыш” Тематик белем биреү эшмәкәрлеге

		мизгелдәренен үзгәрәүе кешегә , үсәмлөктәр һәм йәнлектәр донъяһына тәҗәбир итеүе тураһында белешмәләр биреү. Кышкы спорт төрҙәре менән таныштырыу. Кыш көндәре кешеләрҙең хәүефһезлеген һаклау кағизәләре тураһында балаларҙың беләмдәрен арттырыу. Һыу һәм боз менән эксперименттар үткәргәндә балаларҙың аҡыл – зиһенен үстөрөү һәм эзләнеү – тикшеренеүгә кызыкһыныуҙарын формалаштырыу.	“Хәүефһезлек кағизәләре”, “Был йәнлек кайҙа йәшәй”, “Һөйләү буйынса таны”, “Был ниндәй спорт төрө” һ.б. Нәфис әҙәбиәт уҡыу. Шиғырҙар ятлау. Кышкы хәрәкәтләр һәм халыҡ уйындары уйнау. Түңәрәк уйындары “Без күңелле балалар” һ.б. максатлы прогулкалар. Экскурсиялар. Кышкы ярыштар. Һыу һәм боз менән тәҗрибәләр үткәрәү. Кыш тураһында рәссамдарҙың картиналарын һәм иллюстрациялар карау. Йәнлектәр темәһына коллекциялар йыйыу. Кышкы паркка сәйәхәт.	
Хуш киләһең, Яңы Йыл!	Декабрь 3-4 азналар	Балаларҙың Яңы Йыл тураһында беләмдәрен киңәйтеү: (иртәлектәр, спектаклдәр, әкиәттәр;	Сюжетлы – ролле уйындар. Дидактик уйындар “Кышкы байрамдар”, “Кышкы уйындар”, “Һүззәр тәһмәһе”, “Һаулыҡ пирамидаһы” һ.б. Түңәрәк уйындары	Яңы йыл иртәлектәре. Балалар эштәренән күргәзмә.

		каникулдар, ата – әсәләр менән бергә байрамдар, ; теләктәр әйтеү; Кыш бабайдың тыуған иле Лапландия тураһында мәғлүмәттәр биреү), кыш мизгелдәре тураһында балалардың белемдәрен арттырыу.	өйрәнеү. Ыйрзар тыңлау һәм өйрәнеү. Нәфис әзәбиәт укыу. Шиғырзар ятлау. Максатлы прогулкалар. Экскурсиялар. Бүләктәр әзерләү. Шыршы байрамына уйынсыктар әзерләү. Төркөм бүлмәһен байрамса бизәү.	
Китап – белем шишмәһе	Ғинуар 2-3 азналар	Китаптар карау һәм уларға һаксыл караш булдырыу. Программаға ярашлы күренекле башкорт һәм рус языусылары менән таныштырыу.	Сюжетлы – ролле уйындар “Китапхана”, Библиотекаға экскурсия. Китап магазинына экскурсия.; Әңгәмәләр. Дидактик уйындар “Уйлап тап, мин кем?”, “Яраткан геройзардың атрибуттарын дөрөс тап”, “Китап нисек эшләнә?” һ.б. Проект эштәре (китап мөйөшө булдырыу, китаптар күргәзмәһе). Коллекциялар әзерләү (яраткан геройзар); әзәби геройзар мотивтары буйынса музыка тыңлау.	Китапсыктар әзерләү
Башкорт халык йолалары	Ғинуар 4 азна	Башкорт халык йолалары менән таныштырыу (бишек	Балалар баксаһы музейына экскурсия. Сибай калаһының крайзы өйрәнеү	Халык уйынсыктары күргәзмәһе

		туйы, мизгел байрамдары) башкорт халкының төп кәсеп һөнәрзәре менән таныштырыу (малсылык, кортсолок). Халык ижады өлөгөләре менән таныштырыузы дауам итеү. Халык уйынсыктары тураһында балаларзың белемдәрен киңәйтеү. Фольклор өлөгөләрен бөтә төр эшмәкәрлектәргә кулланыу.	музейына экскурсия. Сюжетлы – ролле уйындар “Кортсолок”, “Малсылык”. Мәкәлдәр өйрәнеү. Йомактар сисеү. Уйынсыктар магазинына экскурсия. Бишек йырзаны, әүрәткестәр, халык һүззәре өйрәнеү. Диактик уйындар “Был ниндәй уйынсык”, “Уйынсык нимәнән эшләнгән?”, “Мәкәлдә әйтеп бөтөр”, “Йомактар уйлап тап” һ.б. Уйынсыктар коллекцияһы .	
Теле барзың – иле бар	Февраль 1-2 азналар	Башкорт теленә карата ихтирам тәрбиәләүзе дауам итеү. Башкортса саф матур итеп һөйләшеү. Ата – әсәһенәң милләте буйынса үзенәң милли сығышы менән таныштырыу. башкорт халкының үтәкне , теле, арзаклы кешеләре	Сюжетлы – ролле уйын “Китапхана”. Китапхана ойоштроу. Дидактик уйындар “Һөйләмде дөрөс төзө”, “Был нимә?”, “Нимә эшләне”, “Ниндәй Нисек?., “Нимә кайза урынлашкан?”, “Сюжетлы һүрәттәр буйынса хикәйә төзө”, “Сериялы һүрәттәргә карап һөйләм төзө” , “Был ниндәй музыка коралы?”һ.б. Тел тураһында мәкәлдәр	Өкиәт сәхнәләштерәү

		тураһында тәүге мәғлүмәттәр туплау. Балаға уның ошо милләтең бер вәкиле, уны дауам иттереүсе икәнлеген аңлатыу.	өйрәнеү, йомактар сисеү. Музыка тыңлау һәм йырзар өйрәнеү. Музейгә экскурсия.	
”Безең Армия. Гендер тәрбиәһе.	Февраль 3 - 4 азналар	Балаларҙы хәрби һөнәрҙәр тураһында башланғыс төшөнсәләр биреү (һалдат, танкист, осоусы, моряк, ил һаксыһы, ракетасылар, йәйүле ғәскәр һалдаттары). Хәрби техника менән таныштырыу (танк, самолет, хәрби крейсер). Рәсәй флагы менән таныштырыу. Тыуған илгә һөйөү тәрбиәләү Гендер тәрбиәһе биреү(малайзарза көслө, кыйыу булыу теләген формалаштырыу, тыуған илде һакларға, яктарға тейешле икнәдәрен	Сюжетлы – ролле уйындар “Һалдат”, “Осоусылар”. Дидактик уйындар “Транспорт төрөн атап әйт”, “Был ниндәй һөнәр кешеһе?”, “Флагты төзө”, “Тышкы күренеш буйынса төркөмлө” һ.б. Истәлекле урындарға экскурсиялар. Йәмәғәт транспорттарын күзәтеү. Максатлы прогулкалар. Фотокүргәзмә ойоштороу “Минең атайым - һалдат” . нәфис әзәбиәт укыу. Шиғырзар ятлау. Йырзар тыңлау һәм өйрәнеү. Йомактар сисеү. Батырлык тураһында мәкәлдәр өйрәнеү. Каланың крайҙы өйрәнеү музейына экскурсия.	Атайзар катнашлығында музыкаль – спорт байрамы “Ир – бала илгә терәк”.

		андарына һеңдереү, кыззарза буласак ил һаксыларына хөрмәт итеү тойғолары тәрбиәләү).		
Әсәләр нур сәсәләр!	Март 1-2 азналар	Әсәйзәргә, өләсәйзәргә карата кәзер – хөрмәт тәрбиәләү. Әсәйзәрзең һөнәрзәре менән таныштырыузы дауам итеү. Гендер тәрбиәһе буйынса балаларзың белемдәрен киңәйтеү. Бүләктәр әзерләүгә балаларзы йәлеп итеү.	Сюжетлы – ролле уйындар “Ғаилә”, “Әсәйзәр һәм кыззар”, “Магазин”, “Больница”, “Ателье”. Дидактик уйындар “Кем күберәк назлы һү әйтер?”, “Һөнәрзең эш коралдарын ата”. Мнемотаблицалар менән эш. Кер йыйыу бүлмәһенә экскурсия. Кейем – һалым магазинына экскурсия. Нәфис әзәбиәт укыу. Шиғырзар ятлау. Йырзар өйрәнәү. Уйындар. Бәләкәй күләмле хикәйәлрзе, әкиәттәрзе тыңлау. Катын –кыззарға кағылышлы ауыз – тел ижады өлгөләре өйрәнәү.	Иртәлек Балалар эштәренән күргәзмә
Яз килә. Хуш киләһең, Науруз!	Март 3-4 азналар	Мизгел байрамы Науруз тураһында мәғлүмәттәр биреү. Яз мизгеле билдәләре тураһында балаларзың белемдәрен	Йырлы – бейеүле түңәрәк уйындары, йырзар. . Дидактик уйындар “Үсәлектәң өлөштәрен тап”, “Үсәш сылбыры”, “Ашарға ярай - ярамай”, “Үрсәү пирамидаһы”, “Тукланыу	Театрлаштырылған тамаша

		камилаштырыу. Кояштын ер йөзөнә яктылык, йылылык биреүе һәм тормош сығанағы булып тороуы хақында аңлатыу. Яз мизгеленең кешегә , үсемлектәр, йәнлектәр тураһында белешмә биреү. Һауа торошон мизгелгә ярашлы билдәләргә өйрәтеүзе дауам итеү. Тәүлек өлөштәрен билдәләргә өйрәтеү. Театр төрзәре менән таныштырыу, театрлаштырылған тамашалар әзерләү.	пирамидаһы”, “Һүрәткә карап һөйлә.”, “Был ниндәй бөжәк?” Һ.б. Нәфис әзәбиәт укыу. Шиғырзар ятлау. Тәбиғәткә бәйлә мәкәлдәр, йомактар , әйтемдәр өйрәнеү. Паркка экскурсия. Кояшты күзәтеү. Тәбиғәткә бәйлә теләктәр. Театрлаштырылған тамаша	
Һаулык – зур байлык	Апрель 1 – 2 азналар	Һаулык һәм сәләмәт тормош рәүеше тураһында балалардың белемдәрен камиллаштырыу. Балаларҙа бөхтәлккә, үзенең тышкы киәфәтендә матурлык,	Сюжетлы – ролле уйындар “Больница”, “Ғаилә”, “Бөзрәхана”. Хәрәкәтле уйындар. Спорт күнекмәләре. Физик тәрбиә биреү буйынса эшмәкәрлектәр. Ритмик гимнастика. Иртәнге гимнастика. Сыныктырыу саралары.	Спорт байрамы

		тазалык һаклауға ынтышлыш тәрбиәләү. Гигиена кәрәк – ярактары менән үз – аллы эш итә белергә өйрәтеүгә дауам итеү. Саф һауала төрлө хәрәктле уйындар ойоштоу һәм үткәреү. Кәүзә һәм һизеү ағзаларының тирә – йүнде, ысынбарлыкты аңлау һәм өрәнеүгә роле тураһында төшөнсәләрҙе киңәйтеү. тән тиреһе тураһында төшөнсә биреү. Кешегә файзалы витаминдар һәм башка азыктар тураһында күзаллауҙар үстөрөү. “Һаулык” һәм “ауырыу” төшөнсәләре менән таныштырыу.	Дидактик уйындар “Нимә кәрәк?”, “Аскорбинка һәм уның дуҫтары”, “Витаминдарҙың файҙаһы”, “Кешенең тән өлөшө”, “Тире нисек тын ала?” һ.б. иллюстрациялар карау. Нәфис әҙәбиәт укыу. Ял минуттары. Аптекаға экскурсия. “Танау, колак, танау”. Күнелле уйын “Карусель”.	
Ер – безҙең уртаҡ йортобоз.	Апрель 3-4 азналар	Йәшәгән еребезгә, эскән һыуыбыҙға аңлы, һаксыл	Сюжетлы – ролле уйын “Зоопарк”, “Малсылыҡ”, “Кортсоллоҡ. Эстафета	Ойошторолған белем биреү эшмәкәрлегә

		караш тәрбиэләү.Үсемлектәр һәм йәнлектәр донъяһына кызыкһыныу һәм һаксыл караш тәрбиэләү. Кешеләрҙең, йәнлектәрҙең йәшәү шарттары (ер өстөндә, һыуҙа – ерҙә, ерҙә һәм һауала, тупракта) йәшәү шарттары тураһында мәғлүмәттәр биреү.Балаға күк есемдәре (кояш, ай, йондозҙар) һәм башка күренештәр тураһында аңлатыуҙы дауам итеү. һыу үзенсәлектәре менән таныштырыуҙы дауам итеү.тәбиғи материалдарҙың (ком, балсыҡ, һыу, таш, ағас) үзенсәлектәре һәм уларҙың хужалыҡ өсөн әһәмиәте тураһындағы	уйындары. Һүрәттәр, иллюстрациялар карау. , иллюстраций по теме праздника; ситуациялы һөйләшеүҙәр, әңгәмәләр Тәбиғәттә һаклау ҡағизәләре. Тема буйынса күзәтеүҙәр һәм тәжрибәләр. Ландшафт төрҙәре эшләү (һыу яткылыҡтары, шарлауыҡ) , таштар коллекцияһы йыйыу. Үстереүсә уйындар “Һыу ниндәй була?”, “Серле таяҡ”, “Кыркылған һүрәттәр”, “Үсемлектәр донъяһы”, “Хайуандар донъяһы”, “Һыу асты донъяһы”, “Сырмалсыҡ” һ.б. " нәфис һәм фәнни-әҙәбиәт укыу. Энциклопедиялар карау. Әңгәмәләр «Һыуһыз йәшәү буламы)?, «Һыу куркынысы», һыуҙың, ерҙең файҙаһы тураһында ижади һөйләүҙәр. Проект эштәре “Макет, альбом, плакат эшләү һәм уны яклау”. (ижади эштәр күргәзмәһе.; йомактар сисеү һәм уйлап сығарыу; һыу һәм ком менән уйындар. Йырҙар тыңлау һәм өйрәнеү. Хәрәктле	“Һаклайыҡ еребеззе”
--	--	--	--	----------------------------

		төшөнсэлэрҙе байытыу.	уйындар. Экологик һуҡмакта эш.	
Еңеү язы	Май 1 азна	Балаларға патриотик тәрбиә биреү. Бөйөк Ватан һуғышы геройлары тураһында балаларҙың белемдәрен киңәйтеү. Һәйкәлдәр менән таныштырыу. олатайҙар һәм өләсәйҙәрҙең хәрби мизалдары һәм ордендары тураһында һөйләү.	Нәфис әҙәбиәт уҡыу. Иллюстрациялар карау. Йырҙар өйрәнеү һәм йырлау. Әңгәмәләр һәм ситуатив һөйләшеүҙәр. Еңеү паркына һәм һәйкәлдәр янына экскурсия. Крайҙы өйрәнеү музейына сәйәхәт. Һуғыш ветерандары менән осрашыуҙар. Фотокүргәзмәләр ойоштороу	Тематик күргәзмә. Тематик белем биреү эшмәкәрлеге. Фотокүргәзмә “Минең олатайым – ил һаҡсыһы”
Салауат батыр	Май 2-3 азна	Башҡорт халыҡ батыры Салауат менән таныштырыу. Патриотик тәрбиә биреү. Батырлыҡ тураһында белемдәр байытыу. Башҡорт тарихына балаларҙы	Салауат һәйкәле янына максатлы экскурсиялар. Нәфис әҙәбиәт уҡыу. Кобайырҙар, шиғырҙар өйрәнеү. Сюжетлы – ролле уйын “Һунарсылыҡ”. Дидактик уйындар “Батыр кейеме”, “Һунарсыға нимә кәрәк?”, “Һүрәтте	Спорт байрамы “Салауат рухы безҙең күңелдә”

		ылыктырыу. Салут ижады һәм уның тормошо менән таныштырыу. Һунары һөнәре һәм Һунарылык тураһында балаларға тәү мәғлүмәттәр биреү.	төзө” һ.б. хәрәкәтле уйындар “Кем тизерәк, “Һунарылар”, “Таһыл егет”, “Карлы сәп”, “Һунары һәм куяндар” һ.б.”	
Йомғаҡлау. Без нимәгә өйрәндек?	4 азна			Йомғаҡлау саралары

Өлкәндәр төркөмө. Яҡынса комплекслы – тематик план

Тема	Тәкдим ителгән үткәреү ваҡыты	Эш йөкмәткеһе	Ойоштороу формалары	Йомғаҡлау саралары варианттары
Белем илендә Хәүефһезлек мәктәбе	Сентябрь 1-2 азналар	Балаларҙың мәктәпкә карата кызыкһыныуҙарын үстөрөү, китапка һөйөү тәрбиәләүҙе дауам итеү. Балалар араһында бере – береһенә карата дуһлыҡ мәнәсәбәттәре формалаштырыу.Мәктәп менән таныштырыу. Балалар баксаһы хеҙмәткәрҙәре	Сюжетлы ролле уйындар “Больница”, “Балалар баксаһы” һ.б. Тема буйынса әңгәмәләр. Мәктәп бинаһына экскурсия. Физминуткалар өйрәнеү. Диактик уйындар “Был әйбер кемгә һәм ни өсөн кәрәк?”, “Тизерәк йый”, “Танып бел”, “Эш өсөн нимә кәрәк?”, “Аш бешерөү өсөн нимә кәрәк?” һ.б. нәфис әҙәбиәт укыу. Шиғырҙар ятлау. Йырҙар һәм	Балалар баксаһында белем байрамы

		һөнәрҙәре тураһында белемдәрен киңәйтеү (тәрбиәсе, тәрбиәсе ярзамсыһы, табиғ, урам һөпөрөүсө, ашнаксы һ.б.) Балаларҙың тормош хәүефһезлеген тәмин итеү буйынса саралар үткәреү(янғын хәүефһезлеге, юл хәрәкәте хәүефһезлеге, сит кешеләр менән аралашыу кағизәләре, һ.б.)	музыкаль уйындар өйрәнеү. Хәрәктә уйындар. Максатлы прогулкалар. Хәүефһезлек буйынса күнел асыу саралары үткәреү	
Сөмбөлә килде безгә	Сентябрь 3-4 азналар	Балаларҙы күз билдәләре менән таныштырыуҙы дауам итеү.Тәбиғәт күренештәре тураһында балаларҙың белемен тәрәнәйтеү (һыу, һауа, ямғыр, ысыҡ, томан, кырау, тамсы) Мизгел байрамдары тураһында балаларҙың белемдәрен киңәйтеү. Йәнле һәм йәнһез	Нәфис әҙәбиәт уҡыу. Шиғырҙар ятлау, йомактар сисеү, күз билдәләре буйынса халыҡ әйтемдәрен өйрәнеү.Йәшелсә – емештәр тураһында йомактар уйлап сығарыу. Дидактик уйындар “Был кайза үсә?”, “Һүрәткә карап һөйлә”, “Тәбиғәт күренештәре”, “Серле моксай”, “Йәнле һәм йәнһез тәбиғәт”, “Тамыры, һабағы”, “Был касан була?”, “Баксасы уйыны”, “Тәбиғәттә үз – үҙенде тоа бел”	Байрам “Сөмбөлә килде безгә” “Көз портреты” – балалар эштәренән күргәзмә.

		тәбиғәт тураһында һәм уларҙың үз – ара бәйләнеше тураһында күзаллауҙар үстөрөү. Тәбиғәتكә һаксыл һәм аңлы караш тәрбиәләү. Тәбиғәттә үз – үҙеңде тотоу ҡағизәләрен нығытыу. Йәшелсә – емеш тураһында дөйөмләштерелгән төшөңсәләргә нығытыу. Ағасты, ҡыуакты тышкы күренештәрәнә ҡарап билдәдәргә өйрәтеүҙе дауам итеү. Күсер һәм ҡышлаусы ҡоштар тураһында белемдәрән ҡиңәйтеү. Ғаксала һәм урманда үскән ашарға яраклы еләктәр тураһында балаларҙың белемдәрән ҡиңәйтеү.	Һ б. Саф һаула күзәтеүҙәр. Иллюстрациялар ҡарау. Видеофильмдар, слайдтар ҡарау. Экологик һуҡмаҡ буйыңса сәйәхәт. Түңәрәк уйыңдары уйнау, йырҙар өйрәнеү. Көзгө тәбиғәتكә экскурсия. Ғербарийҙар һәм коллекциялар йыйыу.	
Башкортостаным илем!	Октябрь 1-2 азналар	Тыуған ил тураһында төшөңсәләр ҡиңәйтеү.	Сюжетлы – ролле уйыңдар “Зоопарк”, “Китапхана”, “Ғаилә”, “Трансопрт”,	Иртәлек “Башкортостан – нурлы ил!”

		Башкортостандағы калалар тураһында балалардың белемдәрен киңәйтеү. Башкортостандағы төрлө милләт халыктары, мәҙәниәте, теле, ғөрөф – ғәҙәте һ.б. буйынса балаларға белемдәр биреү. Башкортостандың табигәте, курсаулыктар, табигәт комарткылары тураһында балалардың белемдәрен киңәйтеү. Башкортостанда үскән үсемлектәр тураһында белемдәр киңәйтеү. Кызыл китап. Башкортостандың файзалы казылмалары. Башкортостан дәүләт символдарын өйрәнеү	“Элемтә бүлеге”. Дидактик уйындар “Кызыл китап”, “Үсемлектә таны”, “Был ниндәй халықтың кейеме?”, “Бизәктә төҙө”, “Халык уйынсығын төҙө”, “Карта буйынса эш” , “Файзалы казылмалар ”, “Флагты төҙө” һ.б. энциклопедиялар менән эш. Коллекциялар йыйы. Музейға сәйәхәт. Паркка максатлы экскурсиялар. Экологик һуҡмакта эш. Нәфи әҙәбиәт укыу. Шиғырҙар, мәкәлдәр, йомактар өйрәнеү. Түңәрәк уйындары. Йырҙар, бейеүҙәр өйрәнеү. Гимн тыңлау.	Балалар эштәренән күргәзмә.
--	--	--	---	------------------------------------

Без Рәсәйзә йәшәйбез.	Октябрь 3 – 4 азналар	Тыуған ил- Рәсәй тураһында төшөмсәне киңәйтеү. Уның баш калаһы Мәскәү, башка зур калалар менән таныштырыу. Күрше суверенлы илдәр – Татарстан, Сыуаштстан, Марий Эл республикалар, Ырымбур, Силәбе , Пермь өлкәләре менән таныштырыу. Рәсәй Федерацияһының дәүләт тамғалары (флаг, герб, гимн) менән таныштырыу. рус халкының бизәү – кулланма сәнғәте өләгләре менән танышыу.	Сюжетлы – ролле уйындар. Диактик уйындар “Флагты айыр”, “Был ниндәй халыктың гимны”, “Был кала кайза урынлашкан?”, “Ниндәй илдәр беләһең?”, Төрлө халык халык уйындары өйрәнеү. Гимн тыңлау. Йызар өйрәнеү. Халык ижады өлгөлөре өйрәнеү. Кала музейына экскурсия. Видеоязмалар карау. Энциклопедиялар менән эш.	Иртәлек “Халыктар дуслығы”
Икмәк – дәүләт байлығы	Ноябрь 1-2 азналар	Балаларзы басыуза үскән башаклы үсемлектәр (бойзай, һоло, арыш) һәм уларзан төрлө азыктар әзерләү тураһында балаларға белемдәрен киңәйтеү. Уларзы	Сюжетлы – ролле уйындар “Магазин”, “Транспорт”, “Ырзында”, “Элеватор ”, “Икмәк магазины” һ.б. Диактик уйындар “Нимә бешерзем”, “Икмәк бешерер өсөн нимә кәрәк”, “Икмәк нисек өстәлгә килә?”, “Үсемлекте атап әйт”,	Проект эшен йомғаклау сараһы “Икмәк – тормош сығанағы”

		үстөрөү ысулдары менән таныштырыу. Кый үлэндәрен танырға, айырырға өйрәтеү. Ауыл хужалығы эшсәндәренең профессионалары тураһында балалардың белемдәрен киңәйтеү. Элементар экологик күзаллаулар үстөрөүгә дауам итеү. Башкорт милли аштары (өлөш, ыумас, һурпа, курмас, күмәс, талкан, бауырһак, бәләш) менән таныштырыу дауам итеү. Болонда, туғайҙа үскән үсемлектәр тураһында балалардың белемдәрен арттырыу. Башкортостанда хужалыҡ эштәре – игенселек менән таныштырыу дауам итеү.	“Өлөштәрен әйт” , “Был нидәй ашамлыҡ”, “Тәмә буйынса таны”, “Икмәк магазинында” һ.б. Нәфис әҙәбиәт уҡыу. Шиғырҙар өйрәнеү. Ырҙар тыңлау., өйрәнеү. Түңәрәк уйындары уйнау. Уйын ситуациялары булдырыу. Әңгәмәләр. Иллюстрациялар карау. Музейға экскурсия. Ата – әсәләр менән бергә милли аштар күргәзмәһе әҙерләү. Икмәк магазинына экскурсия. Коллекциялар йыйыу. Тәҗрибәләр үткәреү “Бойҙай, арыш нисек үсеп сыға?”	
Халыҡ - ара	Ноябрь	Әсәйҙәрҙең һөнәрҙәре	Сюжетлы – ролле уйындар “Ғайлә”,	Иртәлек.

катын кыззар көнө	3-4 азналар	тураһында балаларзың белемдэрен киңәйтеү (тапиб, һатыусы, ашнаксы, укытыусы, сәс киҗеүсе, хат ташыусы, төзөүсе, тегенсе,).уларзың эш коралдары тураһында балаларзың белемдэрен киңәйтеүзе дауам итеү. Әсәйзәргә карата һөйөү тәрбиәләү. Уларға карата хәсәтрлекле караш үстөрөү. Баланың әсәй өсөн ярзамсы икәннен аңлатыу эштәрен дауам итеү. Экскурсиялар вакытында тормош хәүефһезлеген һаклау кағизәләрен һығытыу. Балаларға халык мәкәлдәре , канатлы һүзәре тураһында белемдәр бирөү.	“Магазин”, “Бөзрәхәна”, “Больница”, “Төзөүсе”, “Буяусы”. Диактик уйындар “Был предмет кемгә кәрәк”, “Буяусы булам тиһәң”, “Айырып һал”, “Ярай-ярамай”, “Һүзәр тезмәһе”, “Назлы һүзәр” , “Был кемжәң эш коралы” һ.б Нәфис әзәбиәт укыу.Әкиәттәр тыңлау. Уйындар өйрәнөү. Йырзар тыңлау һәм өйрәнөү. Фотоһүрәттәр карау. Фотоальбомдар әзерләү. Магазинға, бөзрәханаға экскурсиялар Ситауциялы һөйләшеүзәр. Максатлы прогулкалар. Тәрбиә буйынса мәкәлдәр, халык һүзәре өйрәнөү.	Күргәзмә “Әсәйем портреты”
Гәлсәр кыш	Декабрь 1-2 азналар	Кыш тураһында балаларзың белемдэрен киңәйтеү.Тәбиғәт	Сюжетлы – ролле уйындар “Ғаилә”, “Больница”, “Почта”, “Магазин”,	Балалар эштәренән күргәзмә “Гәлсәр кыш”

		күренештәре тураһында балалардың белемен тәрәнәйтеү (кар, бәс, боз, кылау) һауа торошо тураһында халык һынамыштары менән таныштырыуы дауам итеү. Йыл мизгелдәренен үзгәреүе кешегә , үсемлектәр һәм йәнлектәр донъяһына тәҫир итеүе тураһында белемдәрен киңәйтеү. Кышкы спорт төрҙәре менән таныштырыуы дауам итеү. Кыш көндәре кешеләрҙең хәүефһезлеген һаклау кағизәләре тураһында балалардың белемдәрен арттырыу.Һыу, кар һәм боз менән тәҫрибәләр үткәргәндә балалардың аҡыл – зиһенен үҫтереү һәм эзләнеү – тикшеренеүгә	“Һунарсы” һ.б. Диактик уйындар “Был кайсак була”, “Һүрәткә карап һөйләйбез”, “Кыш билдәләрен әйт”, “Мнемотаблица менә эш”, “Экологик пирамида”, “Тукланыу сылбыры”, “Юл кағизәләре”, “Хәүефһезлек кағизәләре”, “Был йәнлек кайза йәшәй”, “Һөйләү буйынса таны”, “Был ниндәй спорт төрө” һ.б. Нәфис әҙбиәт укыу. Шиғырҙар ятлау. Кышкы хәрәкәтле һәм халык уйындары уйнау. Түңәрәк уйындары, максатлы прогулкалар. Экскурсиялар. Кышкы ярыштар. Кар , һыу һәм боз менән тәҫрибәләр үткәреү. Кыш тураһында рәссамдардың картиналарын һәм иллюстрациялар карау. Йәнлектәр темаһына коллекциялар йыйыу. Кышкы паркка сәйәхәт.	Тематик белем биреү эшмәкәрлеге
--	--	---	--	--

		кызыкчыныуларын формалаштыруу. Һәр вакыт кыш булган урындар тураһында балаларҙың күзаллауларын үстөрөү. Арктика һәм Антарктика йәнлектәре тураһында балаларға беләмдәр биреү.		
Хуш киләһең Яңы Йыл!	Декабрь 3-4 азналар	Балаларҙың Яңы Йыл тураһында беләмдәрен киңәйтеү: (иртәлектәр, спектаклдәр, әкиәттәр; каникулдар, ата – әсәләр менән бергә байрамдар, ; теләктәр әйтеү; Кыш бабайҙың тыуған иле Лапландия тураһында мәғлүмәттәр биреү), кыш мизгелдәре тураһында балаларҙың беләмдәрен арттырыуҙы дауам итеү. Башка илдәрҙә Яңы йыл	Бөтә төр эшмәкәрлектәр буйынса эштер. Дидактик уйындар “Кышкы байрамдар”, “Кышкы уйындар”, “Һүззәр тездәһе”, “Һаулыҡ пирамидаһы” , “Кышлаусы коштарҙы айыр”, “Көн - төн”, “Шыршы кайзан безгә килгән?” һ.б. Түңәрәк уйындары өйрәнөү. Йырҙар тыңлау һәм өйрәнөү. Нәфис әҙәбиәт укыу. Шиғырҙар ятлау. Тәбиғәткә максатлы прогулкалар. Экскурсиялар. Бүләктәр әзерләү. Шыршы байрамына уйынсыктар әзерләү. Төркөм бүлмәһен һәм уйын майзансыктарын байрамса бизәү. Театр уйындары.	Яңы йыл иртәлектәре. Яңы йыл уйынсыктары конкурсы

		байрамдарын нисек үткәрелеүе тураһында мәғлүмәттәр биреү.		
Китап – белем шишмәһе	Гинуар 2-3 азналар	Китаптар карау һәм уларға һаксыл караш тәрбиәләүзе дауам итеү. Программаға ярашлы күренекле башкорт һәм рус языусылары менән таныштырыу. китап әзерләү процессы менән таныштырыу. Китапка кағылышлы һөнәрзәре менән таныштырыу: , хәреф йыйыусы, баһыусы.	Сюжетлы – ролле уйындар “Китапхана”, “Ғаилә”. Библиотекаға экскурсия. Китап магазинына экскурсия.; Әңгәмәләр. Дидактик уйындар “Уйлап тап, мин кем?”, “Яраткан геройзарзың атрибуттарын дөрөс тап”, “Китап нисек эшләнә?”, “Әкиәтте йый”, “Кағыз нисек эшләнә?” һ.б. Проект эштәре (китап мөйөшө булдырыу, китаптар күргәзмәһе). Коллекциялар әзерләү (яраткан геройзар); әзәби геройзар мотивтары буйынса музыка тыңлау. Тематик китап күргәзмәләре. Китаптар ремонтлау. Уйын – драматизациялар.	Балалар китапханаһына экскурсия. Балалар языусыһы менән берлектә ойшторолған белем биреү эшмәкәрлеге
Башкорт халык йолалары	Гинуар 3-4 азналар	Башкорт халык йолалары менән таныштырыузы дауам итеү (Нардуган, йөн тетеү, һуғым, курмас курыу), башкорт халкының төп кәсеп	Сибай калаһының крайзы өйрәнәү музейына экскурсиялар. Сюжетлы – ролле уйындар “Солоксолок”, “Һунарсылык”, “Малсылык” һ.б. Мәкәлдәр өйрәнәү. Йомактар сисеү.	Музейға тематик белем биреү эшмәкәрлеге

		һөнәрзәре менән таныштырыуы дауам итеү (солоксолок, һунарсылык). Халык ижады өлөгөләре менән таныштырыуы дауам итеү. Бизәү – кулланма сәнғәте өлгөләре менән таныштырыуы дауам итеү. Фольклор өлөгөләрен бөтә төр эшмәкәрлектәрзә кулланыу.	Диактик уйындар “Көсеп – һөнәрзе атап әйт“, “Ит аштары” һ.б. ” Кәсеп – һөнәргә кағылышлы мәкәлдә әйтеп бөтөр”, “Йомактар уйлап тап” һ.б. Бейеүле – такмаклы уйындар. Нәфис әзәбиәт укыу. Музыка тыңлау һәм йырзар өйрәнәү.	
Теле барзың – иле бар	Февраль 1-2 азналар	Башкорт теленә карата ихтирам тәрбиәләүзе дауам итеү. Ата – әсәһенәң милләте буйынса, үзенәң милли сығышы менән таныштырыуы дауам итеү. Башкорт һәм рус халкының үткәне , теле, арзаклы кешеләре тураһында тәүге мәғлүмәттәр туплау. Балаға уның ошо милләтәң бер вәкиле, уны дауам иттерәүсе	Сюжетлы – ролле уйын “Китапхана”. Китапхана ойоштроу. Дидактик уйындар “Һөйләмдә дөрөс төзө”, “Был нимә?”, “Нимә эшләне”, “Ниндәй Нисек?., “Нимә кайза урынлашкан?”, “Сюжетлы һүрәттәр буйынса хикәйә төзө”, “Сериялы һүрәттәргә карап һөйләм төзө” , “Был ниндәй музыка коралы?”, “Милли кейем”, “Бизәнәү әберзәре”. Тел тураһында мәкәлдәр өйрәнәү, йомактар сисәү. Музыка тыңлау һәм йырзар өйрәнәү. Музейгә экскурсия. Этикет	Шиғырзар конкурсы

		икәнлеген аңлатыу. Башкортостандағы төрлө милләт халыктары, мәзәниәте, теле, ғөрөф – ғәзәте һ.б. буйынса балаларға белемдәр биреүзе дауам итеү.	кағизәләрен өйрәнеү. Энциклопедиялар карау.	
Беззең Армия.	Февраль 3-4 азналар	Балалардың Армия тураһында белемдәрен киңәйтеү. Тыуған илде һаклау - ул ир – заттардың бурысы икән аңлатыу.тыуған илгә карата һөйөү тәрбиәләү. Төрлө хәрби һөнәрҙәр менән таныштырыу: йәйәүле армия, диңгез һуғышсандары, һауа һуғышсылары, танк ғәскәре,. Хәрби техника менән таныштырыу дауам итеү.Гендер тәрбиәһе биреүзе дауам итеү.	Сюжетлы – ролле уйындар “Ил һаксыһы”, “Осоусылар”. Дидактик уйындар “Траспорт төрөн атап әйт”, “Был ниндәй һөнәр кешеһе?”, “Флагты төзө”, “Тышкы күренеш буйынса төркөмлә”, “Был ниндәй ғәскәр”, “Әшләп бөтөр”, “Айырып һал”, “Дүртенсе артык” һ.б. Иҫтәлекле урындарға экскурсиялар. Йәмәғәт транспорттарын күзәтеү. Максатлы прогулкалар. Фотокүргәзмә ойштороу “Олатайым мизалдары” . Нәфис әҙәбиәт уҡыу. Шиғырҙар ятлау. Йырҙар тыңлау һәм өйрәнеү. Йомактар сисеү. Батырлыҡ тураһында мәкәлдәр өйрәнеү. Каланың крайҙы өйрәнеү музейына	Атайҙар катнашлығында музыкаль – спорт байрамы “Ир – бала илгә терәк”.

			экскурсия.Иллюстрациялар, предметлы һүрәттәр менән эш.Ғәскәр төрҙәре буйынса уйынсыктар коллекциялары йыйыу.	
Ил бизәге – катын кыз	Март 1-2 азналар	Әсәйҙәргә, өләсәйҙәргә карата кәҙер – хөрмәт тәрбиәләү. Әсәйҙәрҙең һөнәрҙәре менән таныштырыуҙы дауам итеү. Әсә кешенең йәмғиәт ағзаһы буларак, үҙенгә генә хас сифаттары, башкарған эше тураһында төшөнсәләр биреү. Гендер тәрбиәһе буйынса балаларҙың белемдәрен киңәйтеү. Бүләктәр әҙерләүгә балаларҙы йәлеп итеү.	Сюжетлы – ролле уйындар “Ғайлә”, “Әсәйҙәр һәм кыздар”, “Магазин”, “Больница”, “Ателье”, “Элемтә бүлегә”, “Тәрбиәсе”. Дидактик уйындар “Кем күберәк назлы һү әйтер?”, “Һөнәрҙең эш коралдарын ата”, “Һүрәткә карап һөйлә”. Мнемотаблицалар менән эш. Сериялы һүрәттәр. Ситуациялы һүрәттәр буйынса эш. Элемтә бүлегенә экскурсия. Кейем – һалым магазинына экскурсия. Нәфис әҙәбиәт уҡыу. Шиғырҙар ятлау. Йырҙар өйрәнеү. Уйындар. Катын –кыздарға, тәрбиәгә кағылышлы ауыз – тел ижады өлгөләре, өгөт – нәсихәттәр өйрәнеү.	Иртәлек “Ил бизәге – катын кыз” Балалар эштәренән күргәзмә
Яҙ килә! Хуш киләһең, Нәүрәз!	Март 3-4 азналар	Мизгел байрамы Наүруз тураһында мәғлүмәттәр биреүҙе дауам итеү. Яҙ	Халыҡ уйындары. Дидактик уйындар “Үсемлектә таны”, “Был үсемлек кайҙа үсә”, “Дүртенсе артыҡ”, “Тышкы	Нәүрәз байрамы – театрлаштырылған тамаша

		мизгеле билдэлэре тураһында балаларзың белемдәрен арттырыу. Яз мизгеленен айырым билдэлэре тураһында балаларзың белемдәрен арттырыу. Күсер коштарзың әйләнеп кайтыуы, тәбиғәттә йәнле һәм йәнһез тәбиғәт араһындағы бәйләнеше тураһында белемдәр киңәйтеү. Йәнлектәрҙең һәм үсемлектәрҙең тәбиғәттәге үзгәрештәргә карата кулайлашыуы тураһында күзаллауҙар үстөрөү. Язғы эштәр буйынса белемдәр арттырыу. Урман, болно, ялан, кыр тураһында белемдәрҙе нығытыу. Болонда (һыуза) йәшәүсә бөжәктәр тураһында күзаллауҙар киңәйтеү. Театр менән	күренеше буйынса танып бел”, “Был нимәнән һабағы (сәскәһе, олоно, япрағы, ботағы)?”, “Хезмәт өсөн нимә кәрәк?”, “Был кайһа була”, “Хайандарҙы айыр”, “Тәбиғәт күренешен ата”. Һыу, һауа менән тәжрибәләр. Яҡтылыҡ тураһында тәжрибәләр үткәрөү. Магнит менән тәжрибәләр. Моделдәр менән эш. Коллекциялар йыйыу. Түңәрәк уйындары. Нәфис әҙәбиәт укыу. Һүрәттәр карау. Тәбиғәткә экскурсиялар. Максатлы прогулкалар. Экологик һуҡмакта эш. Йырҙар, бейеүҙәр өйрәнөү. Музыка тыңлау. Ябай музыка коралдарында уйнау.	
--	--	---	---	--

		таныштырыу эштәре.		
Һаулык – зур байлык	Апрель 1 азна	Сәләмәт тормош рәүеше тураһында балалардың белемдәрен киңәйтеү. Кеше организмының эшмәкәрлеге үзенсәлектәре һәм уның бер бөтөн булыуы тураһында балалардың белемдәрен байытыу. Баланың үз организмының үзенсәлектәре тураһында төшөмсәләр нығытыу (Миңә әфлисун ашарға ярамай, сөнки минедә аллергия. Миңә күзлек кейеп йөрөргә кәрәк.) Сәләмәт йәшәү рәүешенең мөһим компоненттары (дөрөс тукланыу, хәрәкт, йоко һәм кояш, һауа һәм һыу – безҙең яҡын дуҫтарыбыҙ) һәм һаулыкты ҡаҡшатыу факторҙары тураһында	Эстафеталар, ярыштар. Спорт комплекстарына экскурсиялар (бассейн, стадион, боз һарайы һ.б.)проект эштәре. Өстәл уйындары. Энциклопедиялар ҡарау. Өңгәмәләр. Һүрәттәр конкурсы “Әсәй, атай һәм мин – һау – сәләмәт ғаилә”. Нәфис әҙәбиәт уҡыу. Физик тәрбиә биреү саралары. Викториналар. Коллекциялар әҙерләү (файзалы үләндәр, ашамлыҡтар, әсемлектәр).	Спорт байрамы “Әсәй , атай һәм мин – сәләмәт ғаилә”. Фотокүргәзмә “Безҙең ғаилә – спорт ғаиләһе”

		күзаллаузарын киңәйтеү. Көн режимы, гигиена тураһында белемдәрен киңәйтеү. Олимпия хәрәкте тураһында төшөнсәләр биреү.		
Без – буласак йыһангирзәр	Апрель 2 азна	Ер шары һәм уның юлдашы Ай тураһында белемдәрен киңәйтеү. Уларзың йәнле һәм йәнһез тәбиғәткә йоғонтоһон аңлатыу эштәрен дауам итеү. Йыһан тураһында белемдәр биреү. Глобус һәм карталар менән таныштырыузы дауам итеү. Күренекле йыһангирзәр менән таныштырыу. Һауа транспорты тураһында балаларзың белемдәрен киңәйтеү.	Сюжетлы – ролле уйын “Йыһан карабы”. Проект эше “Космодром һәм ракета”. Королмалар төзөү. Йыһан тураһында фоноязмалар тыңлау һәм йырзәр өйрәнеү. Музыкаль – ритмик импровизациялар. Йыһангирзәр тураһында альбомдар эшләү, фотоһүрәттәр, иллюстрациялар карау. Өңгәмәләр. Хикәйәләр укыу. Ю.Гагарин, В.Терешкова тураһында мәғлүмәттәр биреү. Ижади һөйләүзәр “Мин айға осам”, “Мин йыһангир булһам”. “Ай кызы” Легендаһы.	Тематик тәбиғи белем биреү эшмәкәрлеге “Йыһан киңлегә”. Һүрәттәр күргәзмәһе “Йыһанда”
Ер – безҙең уртаҡ	Апрель	Ер шары , қояш системаһы	Сюжетлы – ролле уйын “Сәйәхәт”. Уйын	Күңел асыу сараһы “Ер –

йортобоз.	3-4 азналар	тураһында балаларзың белемдәрен арттырыуы дауам итеү. Ерзәге тереклектен төрлөлөгө (коштар, хайуандар, үсемлектәр, бөжәктәр) тураһында белемдәрен арттырыу. Үсемлектәрҙең (һыуза , болонда, сүллектә, йылы якта һ.б.) йәнлектәрҙең йәшәү һәм үрсөү урындары тураһында балаларзың күзаллауҙарын киңәйтеү. Йәнлектәрҙең төркөмсәләргә бүленеүе (имезеүеселәр, һөйрәлеүселәр), уларзың йәшәү рәүеше, тышкы күренше, тукланыуы, үрсөү юлдары тураһында белемдәр биреү. Ер шарында йәшәһән халыктың төрлөлөгө, уларзың йәшәү	– эстафеталар. Картиналар, иллюстрациялар карау. Ситуациялы һөйләшеүҙәр, әңгәмәләр. Күзәтеүҙәр . тәжрибәләр. Һыу яткылыктары буйынса коллекциялар йыйыу. Дидактик уйындар “Һыу яткылыктарны дөрөс әйт”, “Һыузы нисек һәм нимә менән тазартып була?”, “Һыу ниндәй була?”, “Тылсымлы таяк”, “Кыркылған һүрәттәр”, “Нимә артык”, “Сырмалсык”, “Йәнлектәр донъяһы”, “Һыу асты донъяһы”, “Үсемлектәр донъяһы” һ.б. Нәфис әҙәбиәт укыу. Фәнни – популяр әҙәбиәт менән танышыу. Ситуатив фекер алышыуҙар “Һыуһыз (ерһез) йәшәп буламы?”, “Тәбиғәт стихиялары”. Проект әҙерләү (альбомдар , макеттар, плакаттар). Күргәзмәләр. Коллектив эш. Йомактар. Викториналар. Һыу менән уйындар. Музыкаль саралар. Музыка тыңлау, йырҙар өйрәнеү. Хәрәкәтле уйындар. Коштарға оялар эшләү.	безҙең йортобоз”
-----------	-------------	---	---	------------------

		рәүешә тураһында мәғлүмәттәр биреү. Йондознамә тураһында төшөнсә биреү. Кайһы бер металдар һәм минералдар өлгөһө менән танышыу.		
Еңеү язы	Май 1 азна	Патриотик тәрбиә биреү. Бөйөк Ватан һуғышы геройзари, һуғышта беззен еңеү тураһында балаларзың белемләрен киңәйтеү. Һуғыш геройзариына һәйкәлдәр, бюстар, тактаташтар менән таныштырыу. Балаларға хәрби мизал – ордендар тураһында белешмәләр биреү. Төрлө ғәскәр төрзәре менән таныштырыузы дауам итеү (йәйәү, һыу, диңгез, һауа, танк). Хәрби техника менән таныштырыузы дауам	Нәфис әзәбиәт укыу. Иллюстрациялар карау. Музыка тыңлау, йырзар өйрәнеү. Ситуатив һөйләшеүзәр. Сюжетлы – ролле уйындар “Ил һаксыһы”, “Танкист”, “Моряк”, “Летчик”. Дидактик уйындар “Был ниндәй ғәскәр?”, “Дүртенсе артык”, “Сағыштыр”, “уйлап тап” һ.б. Хәрби техника (уйынсыктар) коллекциялары йыйыу. Музейға экскурсия. Фотоальбомдар әзерләү. Истәлектә урындарға экскурсиялар.	Иртәлек “Еңеү көнө” Фотокүргәзмә.

		итеү. Гендер тәрбиәһе биреүзе дауам итеү.		
Салауат батыр рухы	Май 2 - 3 азналар	Башкорт халкының милли батыры Салауат Юлаев менән таныштырыуы дауам итеү. Батырсылыҡ, етезлек, сослок, мәргәнлек сифаттары тәрбиәләү (гендер тәрбиәһе). Салауаттың ижады менән таныштырыуы дауам итеү (кобайырзар, шиғырзар). Салауаттың йәшәгән урыны, ғайләһе, уның баласағы тураһында белемдәр арттырыу. Өфө калаһында Салауат Юлаев һәйкәле буйынса мәғлүмәттәр биреү.	Салауат Юлаев бюсы янына экскурсиялар. Салауат тураһында нәфис әҙәбиәт укыу. “Ай, Уралым, Уралым!” кобайырын өйрәнеү. Шиғырзар ятлау. Художестволы – эстетик эшмәкрлек: “Салауат батыр” – һынлы һүрәт, “Салауаттың аты” – йәбешетреү. Тематик тәбиғи белем биреү эшмәкрлеге: “Ил намысы - Салауат”, “Салауаттың ғайләһе”, “Салауат исеме бирелгән калалар һәм урамдар”. Һ.б. Китаптар күргәзмәһе. Картиналар репродукциялары карау. Иллюстрациялар карау. Салауаттың портретын әзерләү. Әңгәмәләр “Салауат исемен кемдәр, нимәләр йөрөтә? ” (хоккей командаһы, урамдар, парктар, кешеләр). Салауат батыр тураһында йырзар һәм бейеүзәр өйрәнеү.	Тематик тәбиғи белем биреү эшмәкрлеге “Ил намысы - Салауат”

Йомғаклау. Без нимәгә өйрәндөк?	4 азна			Йомғаклау саралары
------------------------------------	--------	--	--	--------------------

Мәктәпкә – әзерлек төркөмө. Якынса комплекслы – тематик план өлгөһө

Тема	Тәкдим ителгән үткәреү вакыты	Эш йөкмәткеһе	Ойоштороу формалары	Йомғаклау саралары варианттары
Белем илендә Хәүефһезлек мәктәбе	Сентябрь 1-2 азналар	Укырға әзерлек эштәре алып барыу, укыу эшмәкәрлегенә әзерләү. Балаларзың мәктәпкә карата кызыкһыныуларын үстәреү, китапка һөйөү тәрбиәләүзе дауам итеү. Балалар араһында бере – береһенә карата дуслык мәнәсәбәттәре формалаштырыу. Янғындан һакғланыу, куркыныс янаған хәүефле осрактарза үз – үзенде һаклау кағизәләре менән таныштырыу. Балалар баксаһы хезмәткәрзәренәң (мөдирзәң,	Сюжетлы ролле уйындар “Больница”, “Балалар баксаһы”, “Мәктәп”, “Янғын һүндереүселәр” һ.б. Тема буйынса әңгәмәләр. Мәктәп буйлап экскурсия. Мәктәп китапханаһына экскурсия. Физминуткалар өйрәнеү. Диактик уйындар “Был әйбер кемгә һәм ни өсөн кәрәк?”, “Тизерәк йый”, “Танып бел”, “Эш өсөн нимә кәрәк?”, “Мәктәпкә нимәләр кәрәк?” һ.б. Нәфис әзәбиәт укыу. Шиғырзар ятлау. Йырзар һәм музыкаль уйындар өйрәнеү. Хәрәктле уйындар. Максатлы прогулкалар. Янғын	Балалар баксаһында белем байрамы.

		тәрбиәселәрҙең, музыка һәм физкультура етәкшеләрен) иҫем – фамилияһын, атаһы иҫемен дөрөҫ атарға өйрәтәү. Мәктәп тураһында балаларҙың беләмдәрен киңәйтәү. Уҡытыусы һөнәренә карата ихтирамлы караш тәрбиәләү. (янғын хәүефһезлегә, юл хәрәкәтә хәүефһезлегә, сит кешеләр менән аралашыу кағиҙәләре, һ.б.)	һүндәрәү бүлегенә экскурсия.	
Сөмбөлә килдә безгә	Сентябрь 3-4 азналар	Балаларҙың көз билдәләре тураһында беләмдәрен киңәйтәү. Йәнле һәм йәнһез тәбиғәт тураһында һәм уларҙың үз – ара бәйләнеше тураһында күзаллауҙар үҫтерәү. Тәбиғәткә һаҡсыл һәм аңлы караш тәрбиәләү. Тәбиғәттә үз – үҙендә тотоу кағиҙәләрен нығытыу. Йыл мизгелдәре	Нәфис әҙәбиәт уҡыу. Шиғырҙар ятлау, йомактар сисеү, көз билдәләре буйынса халыҡ әйтемдәрен өйрәнәү. Үҫемлектәр тураһында йомактар уйлап сығарыу. Дидактик уйындар “Төзөлөшө буйынса айыр”, “Йәнлектәр кышкылыҡка нисек әҙерләнәләр”, “Был кайза үсә?”, “Һүрәткә карап һөйлә”, “Тәбиғәт күренештәре”, “Серле моксай”,	Байрам “Сөмбөлә килдә безгә” “Көзгө пейзаж” – балалар эштәренән күргәзмә.

		тураһында балаларзың белемдәрен системаға һалыу. Мизгел байрамдары тураһында балаларзың белемдәрен киңәйтеү. Тәбиғәт мөйөшөндәге һәм тәбиғәттәге үсемлектәрҙе тышкы күренеш, төзөлөшө буйынса айыра, әйтә белеү. Урман електәре, бәшмәктәре, уларзың ашарға яраклы һәм ярамай торғандары тураһында төшөмсәләрҙе нығытыу. Йылға – күл, урман, болон, яландарзың балалар баксаһы ихатаһында үскән үсемлектәр мөхите менән бәйләнешен аңлатыу. Төрлө йәнлектәрҙең кышлауға төрлөсә әзерләнеүе (азыҡ туплау, май йыйыу, йөн койоу һ.б.) менән таныштырыу. Балаларзың хәүефһезлеген	“Йәнле һәм йәнһез тәбиғәт”, “Тамыры, һабағы”, “Был касан була?”, “Ашарға ярай, ярамай”, “Тәбиғәттә үз – үҙеңдә тотә бел” һ.б. Саф һауала күзәтеүҙәр. Иллюстрациялар карау. Видеофильмдар, слайдтар карау. Экологик һуҡмаҡ буйынса сәйәхәт. Түңәрәк уйындары уйнау, йырҙар өйрәнеү. Көзгө тәбиғәткә экскурсия. Гербарийҙар һәм коллекциялар йыйыу. Хәүефһезлек һаҡлау буйынса күнел асыу саралары үткәреү.	
--	--	--	--	--

		тәьмин итеү.		
Башкортостаным илем!	Октябрь 1-2 азналар	Тыуған ауыл, кала, уның тарихы һәм үсеше, географик яктан урынлашкан урыны, архитектура үзенсәлектәре, истәлекле урындары, хужалык тармактары тураһында дөйөм төшөнсәләр формалаштырыу. Уның калалары, йылға, күлдәре, шифаханалары тураһында белемдәрен киңәйтеү. Республикабыздың башкалаһы Өфөнөң тарихы, мәзәни һәм тарихи комарткылары, бөгөнгө уңыштары тураһында мәғлүмәттәр биреү. Тыуған яктың тарихы, үткәне, мәзәниәте, хужалык үсеше,	Сюжетлы – ролле уйындар “Сәйәхәт”, “Китапхана”, “Театр”, “Транспорт”, “Элемтә бүлеге”, “Музей” һ.б.. Дидактик уйындар “Кызыл китап”, “Был ниндәй халыктың кейеме?”, “Бизәкте төзө”, “Карта буйынса эш”, “Файзалы казылмалар”, “Дәүләт символикаларын йый”, “Ауыл һәм каланың айырмаларын тап”, “Ниндәй хужалык төрө” һ.б. Энциклопедиялар менән эш. Коллекциялар йыйыу. Музейға сәйәхәт. Паркка максатлы экскурсиялар. Экологик һукукта эш. Нәфис әзәбиәт укыу. Шиғырзар, мәкәлдәр, йомактар өйрәнәү. Түңәрәк уйындары. Йырзар, бейеүзәр өйрәнәү. Гимн тыңлау. Проект эштәре әзерләү “Башкортостан калалары”, “Башкортостан йылғалары” һ.б.	Иртәлек “Башкортостан илкәйем!” Балалар эштәренән күргәзмә.

		данлыклы кешеләре тураһында белемдәрен формалаштырыу.		
Без Рәсәйҙә йәшәйбез.	Октябрь 3 – 4 азналар	Тыуған ил- Рәсәй тураһында төшөнсәне киңәйтеү. Уның баш калаһы Мәскәүҙең тарихы, мәзәни һәм тарихи комарткылары, башка зур калалар менән таныштырыу. Рәсәй Федерацияһының дәүләт тамғалары (флаг, герб, гимн) тураһында балаларҙың белемдәрен киңәйтеү. Рәсәй Федерацияһының президенты һәм башка дәүләт башлыктары тураһында балаларҙың күзаллауҙарын үстөрөү. Рус һәм башка милләт халкының ғөрөф – ғәҙәте, байрамдары, ауыз – тел ижады тураһында ябай мәғлүмәттәр биреү.	Сюжетлы – ролле уйындар “Сәйәхәт”, “Транспорт”, “Элемтә бүлеге” һ.б. Диактик уйындар ”Был кемдең кейеме?”, “Дәүләт символикалары”, “Флагты айыр”, “Был ниндәй халықтың гимны”, “Был кала кайза урынлашкан?”, “Ниндәй илдәр беләһең?” , “Картанан эзләп тап”, “Нимәһе менән айырыла?” һ.б., Төрлө халык уйындары өйрәнеү. Гимн тыңлау. Йыҙар өйрәнеү. Халыҡ ижады өлгөлөрө өйрәнеү. Кала музейына экскурсия. Видеооязмалар карау. Энциклопедиялар менән эш. Рус халкының әҙәбиәте өлгөлөрө менән танышыу.	Күңел асыу сараһы “Без Рәсәйҙә йәшәйбез”
Икмәк – дәүләт	Ноябрь	Ауыл хужалығы һөнәрҙәре	Сюжетлы – ролле уйындар	Проект эшмәкәрлеге

байлығы	1-2 азналар	менән таныштырыуы дауам итеү. Кеше хезмәтен еңеләйтеүсе машиналар тураһында төшөнсәләрҙе киңәйтеү (сәскес, тырма, комбайн). Балаларҙы баһуға үскән башаклы үсемлектәр һәм уларҙан төрлө азыктар әҙерләү тураһында балаларға белемдәрән киңәйтеүҙе дауам итеү. Уларҙы үстөрөү ысулдары менән таныштырыу. Туғайға үскән үләндәр, башаклы һәм шифалы үсемлектәр менән таныштырыуы дауам итеү. Ауыл хужалығы эшсәндәрәнән һөнәрҙәр, уларҙың хезмәтенән әҙәмиәте тураһында балаларҙың белемдәрән киңәйтеү.	“Магазин”, “Транспорт”, “Элеватор ”, “Икмәк магазины”, “Малсылыҡ”, “Кымызсылыҡ” һ.б. Диактик уйындар”, Был кайға үсә?” “Нимә бешерҙем”, ”Үсемлектән үрсөү схемаһы“, Икмәк бешерер өсөн нимә кәрәк”, “Икмәк нисек өстәлгә килә?”, “Үсемлектә атап әйт”, “Өлөштәрән әйт” , “Был нидәй ашамлыҡ”, “Тәме буйынса таны”, “Икмәк магазинында ” һ.б. Нәфис әҙәбиәт укыу. Шиғырҙар өйрәнөү. Йырҙар тыңлау., өйрәнөү. Түңәрәк уйындары уйнау. Уйын ситуациялары булдырыу. Әңгәмәләр. Иллюстрациялар карау. Музейға экскурсия. Икмәк магазинына экскурсия. Коллекциялар йыйыу. Тәҗрибәләр үткәрөү. Күзәтөүҙәр.Гербарийҙар әҙерләү.	“Икмәк – тормош сығанағы”
---------	-------------	--	---	---------------------------

		Элементар экологик күзаллаузар үстөрөүзе дауам итеү. Башкортостанда хужалык эштәре – игенселек менән таныштырыузы дауам итеү.		
Әсә күнеле балала - бала күнеле далала	Ноябрь 3-4 азналар	Әсәйзәрзең һөнәрзәре тураһында балаларзың белемдәрен киңәйтеү (төзөүсе, ташсы, тегенсе, китапханасы, дизайнер, модельер). Уларзың эш коралдары, хезмәтенең әһәмиәте тураһында аңлата белергә өйрәтеү. Мәзәниәт һәм көнкүреш учреждениялары менән таныштырыу (театр, кинотеатр, ателье) Әсәйзәргә карата һөйөү тәрбиәләү. Уларға карата хәстәрлекле караш үстөрөү. Гендер тәрбиәһе.Баланы енси	Сюжетлы – ролле уйындар “Әсәйзәр - кыззар”, “Театр”, “Магазин”, “Бөзрәхәна”, “Поликлиника”, “Ташсы”, “Аптека”, “Тиз ярзам”, “Ателье” һ.б. Диактик уйындар “Был предмет кемгә кәрәк”, “Буяусы булам тиһәң”, “Айырып һал”, “Ярай-ярамай”, “Һүззәр тезмәһе”, “Назлы һүззәр” , “Был кемдең эш коралы?” , “Моделгә карап һөйлә”. Нәфис әзәбиәт укыу. Уйындар өйрәнеү. Йырзар тыңлау һәм өйрәнеү. Фотоһүрәттәр карау. Фотоальбомдар әзерләү. Театр бинаһына, ательегә экскурсиялар. Ситауциялы	Иртәлек “Әсәйем – кәзерлем!” Кул эштәре күргәзмәһе

		булмышына карап үзенең ғаиләлә, йәмғиәттә башкарасак роле тураһында аңлатыу. Кыз – буласак әсәй, ғаилә усағын һаклаусы.	һөйләшеүзәр. Тәрбиә буйынса мәкәлдәр, халык һүззәре өйрәнеү.	
Гәлсәр кыш	Декабрь 1-2 азналар	Кыш тураһында балаларзың белемдәрен киңәйтеү. Кышкы тәрбиғәт үзенсәлектәре тураһында белемдәрен байытыу (һыуык, кар күпләп яуыу, әсе елдәр, тундырыу, кырау). Ауылда, калала кешеләрзең торошо һәм хезмәте тураһында белемдәр киңәйтеү. Һауа торошо тураһында халык һынамыштары менән таныштырыузы дауам итеү. Арктика һәм Антарктика тәбиғәте менән таныштыру. Ер шарында төрлө ярымшарзарында кыштың	Сюжетлы – ролле уйындар “Поликлиника”, “Аптека”, “Күз табибы”, “Почта”, “Һунарсы” һ.б. Диактик уйындар “Был кайсак була”, “Һүрәткә карап һөйләйбез”, “Кыш билдәләрен әйт”, Мнемотаблица, моделдәр менән эш. ”Экологик пирамида”, “Тукланыу сылбыры”, “Юл кағизәләре”, “Хәүефһезлек кағизәләре”, “Йыл мизгелдәре”. Был йәнлек кайза йәшәй”, “Һөйләү буйынса таны”, “Был ниндәй спорт төрө” һ.б. Нәфис әзәбиәт укыу. Сериялы, сюжетлы һүрәттәр буйынса эш. Шиғырзар ятлау. Кышкы спорт һәм халык уйындары уйнау. Түңәрәк уйындары, максатлы прогулкалар.	Балалар эштәренән күргәзмә “Гәлсәр кыш” Тематик белем биреү эшмәкәрлеге

		үзенсәлектәре тураһында күззалауҙарын үстөрөү. Кышкы спорт төрҙәре менән таныштырыуҙы дауам итеү. Кыш көндәре кешеләрҙең хәүефһеҙлеген һаҡлау кағиҙәләре тураһында балаларҙың белемдәрен арттырыу. Көн һәм төн тураһында балаларҙың белемдәрен арттырыу.	Экскурсиялар. Кышкы ярыштар. Кар , һыу һәм боз менән тәжрибәләр үткәрөү. Кыш тураһында рәссамдарҙың картиналарын һәм иллюстрациялар карау. Йәнлектәр темаһына коллекциялар йыйыу. Кышкы паркка сәйәхәт. Күзәтеүҙәр.	
Хуш киләһең Яңы Йыл!	Декабрь 3-4 азналар	Балаларҙы Яңы йыл байрамын әҙерләүгә актив йәлеп итеү (иртәлектәр, спектаклдәр, әкиәттәр, ата – әсәләр менән бергә байрамдар). Башка илдәрҙә Яңы йыл байрамдарын нисек үткәреләүе тураһында мәғлүмәттәр биреүҙе дауам итеү.	Бөтә төр эшмәкәрлектәр буйынса эштәр. Дидактик уйындар “Мизгел байрамдары”, “Спорт уйындары”, “Ассоциация буйынса тап”, “Һаулыҡ пирамидаһы” , “Көн - төн”, “Төрлө битлектәр” һ.б. Түңәрәк уйындары өйрәнөү. Йырҙар тыңлау һәм өйрәнөү. Нәфис әҙәбиәт укуы. Шиғырҙар ятлау. Тәбиғәткә максатлы прогулкалар. Экскурсиялар. Бүлектәр әҙерләү. Шыршы байрамына	Яңы йыл иртәлектәре. Уйынсыҡтар конкурсы

			уйынсыктар әзерләү. Төркөм бүлмәһен һәм уйын майзансыктарын байрамса бизәү. Уйын драматизациялар.	
Китап – белем шишмәһе	Ғинуар 2-3 азналар	Программаға ярашлы күренекле башкорт һәм рус языусылары менән таныштырыуы дауам итеү. Китапка кағылышлы һөнәрҙәре менән таныштырыу: , хәрәф йыйыусы, бағыусы, дизайнер, оператор. Китап төрҙәре менән таныштырыу (әзәби, ғилми, энцикологедик, балалар өсөн). Китап төзөлөшө тураһында балаларға мәғлүмәттәр биреү (тышы, титул бите, биттәре, текст, иллюстрациялар һ.б.). Кағыз төрҙәре тураһында	Сюжетлы – ролле уйындар “Китапхана”, “Мәктәп”. “Типография” һ.б. Кала китапханаһына экскурсия. Китап магазинына экскурсия. Типографияға экскурсия. Әңгәмәләр “Китап нисек эшләнә?”, “Кағыз нисек эшләнә?”, “Акыллы китаптар” ни өсөн көрөк?” Дидактик уйындар. Тәбиғәт тураһында һәм балалар энциклопедияларынан күргәзмә ойштороу. Проект эштәре (китап мөйөшө булдырыу, китаптар күргәзмәһе). Коллекциялар әзерләү (яраткан йәнһүрәт геройзаре); Тематик китап күргәзмәләре. Китаптар ремонтлау. Китапсыктар эшләү. Уйын – драматизациялар. Максатлы прогулкалар, күзәтеүҙәр.	Балалар языусыларына арналған тематик күргәзмә. Китапсыктар әзерләү

		балалардың белемдерен киңейтеу. Кітапқа қарата нақсыл қараш тәрбиеләу. “Қызыл кітап” тураһында балалардың белемдерен киңейтеу.	Балалар үзәре уйлап сығарған әкиәттәрзе сәхнәләштерәу.	
Халық йолалары	Ғинуар 3-4 азналар	Башкорт халық йолалары менән таныштырыуы дауам итеу (кейез басыу, қаз өмәһе, шәл бәйләу һ.б.). Башкорт халқының төп кәсеп һөнәрзәре менән таныштырыуы дауам итеу (ағас әшкәртеу һәм бизәу). Төрлө милләт халықтары, улардың ғөрөф – ғәзәттәре, йолалары, кейеме, йәшәйештәге шөгөлө тураһында ябай мәғлүмәттәр бирәу. Ағастан әшләнған предметтар (фанера, такта, бүрәнә һ.б.) тураһында күззалаузар формалаштырыу.	Сибай қалаһының крайзы өйрәнәу музейына экскурсиялар. Сюжетлы – ролле уйындар “Қымызсылық”, – күргәзмә “Ғунарысылық”, “Малсылық” һ.б. Рус һәм башкорт мәкәлдәрен өйрәнәу. Йомактар сисәу. Диактик уйындар “Ағас әшкәртеу“, “Ғарық безгә нимә бирә?”, “Мәкәлдә әйтеп бөтөр”, “Ғүзьяһалыш уйыны”, ” Кәсеп – һөнәргә қағылышлы мәкәлдә әйтеп бөтөр”, “Йомактар уйлап тап” һ.б. Бейеүле – такмаклы уйындар. Нәфис әзәбиәт укыу. Музыка тыңлау һәм йырзар өйрәнәу. Ата – әсәләр қатнашлығында йола байрамы әзерләу	“Қурсағыма милли кейем”- күргәзмә

Теле барзың – иле бар	Февраль 1-2 азналар	Үзенеү сығышын белеү балала үз милләтенен мәзәниәтен, телен, ғөрөф – ғәзәтәрен, тарихын өйрәнеүгә кызыкһыныу тыузырыу. Башкорт халкы- боронғо халык икәнлеген аңлатыу. “Урал батыр, “Ақбузат” эпостары менән таныштырыу. Боронғо калалар тураһында мәғлүмәттәр биреү (Аркайым, Таналык, Олаир) Халык телдәренә карата ихтирам тәрбиәләүгә дауам итеү. Шәжәрә тураһында мәғлүмәттәр биреү. Башкорт , рус һәм республикала йәшән башка милләт халыктарының ғөрөф – ғәзәте, йолалары, ауыз – тел ижады тураһында ябай мәғлүмәттәр биреү. Ер шарындағы төрлө дәүләттәр	Сюжетлы – ролле уйын “Китапхана”, “Сәйәхәт”, “Элемтә”, “Интернет”, “Евросеть” һ.б. Дидактик уйындар. Сюжетлы һүрәттәр буйынса хикәйә төзөү. Сериялы һүрәттәргә карап һөйләмдәр төзөү . Тел тураһында мәкәлдәр өйрәнеү, йомактар сисеү. Музыка тыңлау һәм йырҙар өйрәнеү. Музейға экскурсия. Этикет кағизәләрен өйрәнеү. Энциклопедиялар карау. Коллекциялар йыйыу (кесә телефондары, карточкалар һ.б.)	Шиғырҙар конкурсы
--------------------------	------------------------	---	---	-------------------

		(АКШ, Англия, Франция, Кытай, Япония) тураһында мөғлүмәттәр биреү. Мәғлүмәт – аралашыу сараларының яңы төрҙәре тураһында ябай ғына төшөнсәләр биреү, уларҙың эше тураһында аңлатыу (компьютер, электрон элементһе, интернет, кешә телефоны, СМС ебәреү һ.б.)		
Безҙең Армия.	Февраль 3-4 азналар	Рәсәй Армияһы тураһында балаларҙың белемдәрен киңәйтеү. Тыуған илде һаҡлау - ул ир – заттарҙың бурысы икәнен аңлатыу. Тыуған илгә карата һөйөү тәрбиәләү. Төрлө хәрби һөнәрҙәр тураһында балаларҙың белемдәрен нығытыу :Йәйәүле армия, дингез һуғышсандары, һауа һуғышсылары, танк ғәскәре,. Хәрби техника менән	Сюжетлы – ролле уйындар “Ил һаксыһы”, “Осоусылар”, “Танкистар”, “Карап” һ.б. Дидактик уйындар “Траспорт төрөн атап әйт”, “Был ниндәй һөнәр кешеһе” , “Тышкы күренеш буйынса төркөмлә”, “Был ниндәй ғәскәр”, “Әшләп бөтөр”, “Айырып һал”, “Дүртенсе артык” һ.б. Истәлекле урындарға экскурсиялар. Йәмәғәт транспорттарын күзәтеү. Максатлы прогулкалар. Фотокүргәзмә	Атайзар катнашлығында музыкаль – спорт байрамы “Ир – бала илгә терәк”.

		таныштырыуы дауам итеү. Гендер тәрбиәһе биреүзе дауам итеү. Енси булмышына карап , үзенәң ғаиләлә, йәмғиәттә башкарасак роле тураһында аңлатыу (малай – ул, ир, атай, ғаилә башлығы, ил һаксыһы).	ойоштороу. Нәфис әзәбиәт укыу. Шиғырзар ятлау. Йырзар тыңлау һәм өйрәнәү. Йомактар сисеү. Батырлык тураһында мәкәлдәр өйрәнәү. Каланың крайзы өйрәнәү музейына экскурсия. Иллюстрациялар, предметлы һүрәттәр менән эш. Ғәскәр төрзәре буйынса уйынсыктар коллекциялары йыйыу.	
Ил бизәге – катын кыз	Март 1-2 азналар	Бөтә төр эшмәкәрлектәр ойоштороу. Әсәйзәргә, өләсәйзәргә, тәрбиәселәргә, кыззарға карата кәзер – хөрмәт тәрбиәләү. Гендер тәрбиәһе буйынса балаларзың белемдәрен киңәйтеү. Бүләктәр әзерләүгә балаларзы йәлеп итеү. Туқыма төрзәре менән таныштырыу (ситса, капрон, ебәк, атлас, трикотаж, йән, синтепон һ.б.)	Сюжетлы – ролле уйындар “Ғаилә”, “Әсәйзәр һәм кыззар”, “Магазин”, “Аптека”, “Ателье”, “Элемтә бүлегә”, “Тәрбиәсә”, “Бөзрәхәна” һ.б. Дидактик уйындар. Мнемотаблицалар, моделдәр менән эш. Сериялы һүрәттәр, ситуациялы һүрәттәр буйынса эш. Ательегә экскурсия. Кейем – һалым магазинына экскурсия. Нәфис әзәбиәт укыу. Шиғырзар ятлау. Йырзар өйрәнәү. Уйындар. Мәкәлдәр, халык һүззәре өйрәнәү. Фотокүргәзмә	Иртәлек “Ил бизәге – катын кыз” Балалар эштәренән күргәзмә

			эзерләү. Проект эштәре эзерләү “Мин - кеше”	
Яз килә! Хуш киләһең, Нәүрәз!	Март 3-4 азналар	Яз мизгеленәң айырым үзенсәлектәре тураһында балалардың белемдәрен арттырыу. Кош төрҙәре тураһында дөйөм төшөсләрә биреү (бизәү өсөн – декоратив кош, йорт коштары, күсер коштар, кышлаусы коштар). Уларҙы тышкы күренештәре, холоктары, тукланыу, үрсөү ысулдары һәм башка үзенсәлектәре буйынса таный белергә өйрәтеү. Йәнле һәм йәнһез тәбиғәттәге үз – ара бәйләнеш тураһында белемдәрен системаға Һалыу. Экзотик хайандар менән таныштырыу (дөйә, фил, ишәк). Нәүрәз байрамы тураһында белемдәрен	Халыҡ уйындары. Дидактик уйындар “Йәнле һәм йәнһез тәбиғәт”, “Был үсемлек кайҙа үсә”, “Дүртенсе артыҡ”, “Тышкы күренеш буйынса танып бел”, “Был нимәнәң һабағы (сәскәһе, олоно, япрағы, ботағы)?”, “Хезмәт өсөн нимә кәрәк?”, “Көн - төн”, “Хайуандарҙы айыр”, “Тәбиғәт күренешен ата”. Һауа менән тәжрибәләр. Яктылык тураһында тәжрибәләр үткәреү. Моделдар менән эш. Коллекциялар йыйыу. Түңәрәк уйындары. Нәфис әҙәбиәт уҡыу. Һүрәттәр карау. Тәбиғәткә экскурсиялар. Максатлы прогулкалар. Экологик һуҡмакта эш. Йырҙар, бейеүҙәр өйрәнеү. Музыка тыңлау. Ябай музыка коралдарында уйнау. Мизгелгә ҡағылышлы теләктәр, һынамыштар, юрауҙар өйрәнеү. Театр	Нәүрәз байрамы – театрлаштырылған тамаша

		арттырыу. Көн һәм төн тураһында балалардың белемләрен байытыу, һауа трошона һәм тәбиғәт мизгеленә бәйләп асыкларға өйрәтеү. Театр атрибуттары әзерләү, костюмдар тегеү.	көнөнә арналған тамашалар ойоштору.	
Һаулыҡ – зур байлыҡ	Апрель 1 азна	Сәләмәт тормош рәүеше тураһында балалардың белемдәрен киңәйтеү. Кеше организмының эшмәкәрлеге үзенсәлектәре һәм уның бер бөтөн булыуы тураһында балалардың белемдәрен байытыу. Кешенең тышкы яктан айырылып торған сифаттары (буй, һын, күз, сәс төсө) һәм ақыл һәләтлелектәре тураһындағы төшөнсәләрҙе системалаштырыу. Кәүҙәнең төзөлөшө, кайһы бер эске	Эстафеталар, Спорт уйындары һәм ярыштары. Спорт фестивалдәре. Спорт комплекстарына экскурсиялар (бассейн, стадион, боз һарайы һ.б.) Проект эштәре. Өстәл уйындары. Энциклопедиялар карау. Әңгәмәләр. Гәзиттәр конкурсы “Әсәй, атай һәм мин – һау – сәләмәт ғайлә”. Нәфис әҙәбиәт укыу.. Викториналар. Коллекциялар әзерләү (спорт төрҙәре). дидактик уйындар “Кешенең тән төзөлөшө”, “Кешенең эске ағзалары”, “Йәшәү өсөн нимә кәрәк?” һ.б.	Спорт байрамы “Әсәй , атай һәм мин – сәләмәт ғайлә”. Фотокүргәзмә “Безҙең ғайлә – спорт ғайләһе”

		ағзалары (йөрэк, үпкә, ашказан, кан тамырзаны) тураһында төшөнсә биреү. Сәләмәт йәшәү рәүешенең мөһим компоненттары (дөрөс тукланыу, хәрәкәт, йокко һәм кояш, һауа һәм һыу – безҙең яҡын дуҫтарыбыз) һәм һаулыҡты ҡаҡшатыу факторзаны тураһында күзаллаузырын ҡиңәйтеү. Көн режимы, гигиена тураһында белемдәрен ҡиңәйтеү. Сыныҡтырыу төрҙәре һәм ҡағизәләре, уларзың файзаһы тураһында күзаллаузырын ҡиңәйтеү. Кояштың, һыузың һәм һауаның кеше томошона һәм уның һаулығына бәйле булыуы тураһында күзаллаузырын үстәреү.		
--	--	---	--	--

		Олимпия хэрэктэ тураһында төшөнсэлэр биреү.		
Без – буласак йыһангирзэр	Апрель 2 азна	Ерзең Кояш һәм үзе тирэлэй әйләнеүенә бәйле булыуын аңлатыу. Йыһан тураһында белемдәр арттырыу. Глобус һәм карталар менән таныштырыуҙы дауам итеү. Күренекле йыһангирзэр менән таныштырыу. Һауа транспорты тураһында балаларҙың белемдәрен киңәйтеү. Кояш системаһы планеталары һәм йондозҙар, йондозлоктар тураһында белемдәр биреү. Йондозамә тамғалары буйынса үзенең холк – фигел үзенсәлектәрен таба, күрә, аңлай белергә өйрәтеү.	Сюжетлы – ролле уйын “Йыһан карабы”. Проект эше “Космодром”. Королмалар төзөү. Йыһан тураһында фоноязмалар тыңлау һәм йырҙар өйрәнеү. Музыкаль – ритмик импровизациялар. Йыһангирзэр тураһында альбомдар эшләү, фотоһүрәттәр, иллюстрациялар карау. Әңгәмәләр. Хикәйәләр уҡыу. Ижади һөйләүҙәр. К.Д.Циолковский, С.П.Королев тураһында һөйләшеүҙәр. “Кош юлы” легендаһы.	Компьютер технологияларын кулланып тематик ойшторолған белем биреү эшмәкәрлеге “Йыһан киңлегә”. Һүрәттәр күргәзмәһе “Йыһан”

Ер – беззең уртак йортобоз.	Апрель 3-4 азналар	Ер шары , кояш системаһы тураһында балаларзың белемдәрен арттырыуы дауам итеү. Күсер коштарзың тышкы күренештәре, холоктары, тукланыу, үрсөү ысулдары менән таныштырыуы дауам итеү. Аквариум – балыктарзың йәшәү урыны, мөхите, ундағы балыктар менән таныштырыуы дауам итеү. Бөжәктәр тураһындағы тураһындағы төшөмсәләрзе киңәйтеү: уларзың тукланыу төрзөре (үсемлектәр, сәскә һуты, бөжәктәр менән), төркөмләргә өйрәтеү. Казылма байлыктар тураһында белемдәр киңәйтеү. (алтын, бакыр, тимер рудаһы).Коро ер һәм һыу яткылыктары тураһында балаларзың белемдәрен	Сюжетлы – ролле уйын “Сәйәхәт”, “Йыһан”. Уйын – эстафеталар. Картиналар, иллюстрациялар карау. Ситуациялы һөйләшеүзәр, әңгәмәләр. Күзәтеүзәр . тәжрибәләр. Дидактик уйындар. Нәфис әзәбиәт укыу. Фәнни – популяр әзәбиәт менән танышыу. Ситуатив фекер алышыузар “Һыуһыз (ерһез) йәшәп буламы?”,”Тәбиғәт стихиялары”, “Тәбиғәт байлыктары”. Проект әзерләү (макеттар, металл төрзөре). Күргәзмәләр. Коллектив эш. Йомактар. Викториналар. Музыка тыңлау, йырзар өйрәнеү. Хәрәкәтле уйындар. Кояш системаһы макетын төзөү.	Күңел асыу сараһы “Ер – беззең йортобоз”
------------------------------------	-------------------------------	---	--	---

		киңәйтеү.		
Еңеү язы	Май 1 азна	Патриотик тәрбиә биреү. Бөйөк Ватан һуғышы геройлары, һуғышта безҙең еңеү тураһында балаларҙың белемдәрен киңәйтеү. Һуғыш геройларына һәйкәлдәр, бюстар, тактаташтар менән таныштырыуҙы дауам итеү. Балаларға хәрби мизал – ордендар тураһында белешмәләр биреү. Төрлө ғәскәр төрҙәре менән таныштырыуҙы дауам итеү (йәйәү, һыу, диңгез, һауа, танк). Хәрби техника менән таныштырыуҙы дауам итеү. Гендер тәрбиәһе биреүҙе дауам итеү.	Нәфис әҙәбиәт укыу. Иллюстрациялар карау. Музыка тыңлау, йырҙар өйрәнеү. Ситуатив һөйләшеүҙәр. Сюжетлы – ролле уйындар “Ил һаксыһы”, “Танкист”, “Моряк”, “Летчик”. Дидактик уйындар. Хәрби техника (самолет уйынсыҡтары, танкылар) коллекциялары йыйыу. Музейға экскурсия. Фотоальбомдар әҙерләү. Истәлекле урындарға экскурсиялар. Проект эштәре әҙерләү (ғәскәр төрҙәре)	Иртәлек “Еңеү көнө” Балалар эштәренән күргәзмә
С.Юлаев – халыҡ	Май	Башкорт халқының милли	Салауат Юлаев бюсы янына	Спорт байрамы “Без – йәш

батыры	2- 3 азналар	батыры Салауат Юлаев менән таныштырыуы дауам итеү. Салауат Юлаевтың тыуған як тәбиғәте, файзалы казылмалары менән таныштырыу.салауттың үсмер сағындағы көн күреш һәм төп шөгөлдәре тураһында мәғлүмәт биреү. Салауат Юлаевтың һәләте (шағир, сәсэн, импровизатор) менән таныштырыу. башкорт ир – егетенең образы һәм уның мәғәнәһе тураһында белемәдрен байытыу. С.Юлаевтың көрәш юлы һәм уның һуғы яҙмышы менән таныштырыу	экскурсия. Салаут тураһында нәфис әҙәбиәт укыу, хикәйәләр тыңлау. Һүрәкә карап һөйләү. Сюжетлы – ролле уйынға “Салауат ғәскәре” атрибут эшләү. . Шиғырҙар ятлау. Һүрәт төшөрөү “Салауат портреты”. Салауаттың бала сағы тураһында хикәйә сәхнәләштереү.Хәрәктле уйындар “Кош атыу”, “Һунарсылар”, “Тирмә”, “Сәп һуғыу”. Салауттың бюсын балсыктан әүәләү. Йырҙар өйрәнеү. Бейеүҙәр һалыу.	Салауатсылар”
Йомғаҡлау.	4 азна			Йомғаҡлау саралары